kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

yıl:1 sayı:10 1 temmuz 1976 perşembe 150 kuruş

CHP'DE NELER OLUYOR?

Behice BORAN
Genel Başkan

C.H.P. içinde geçen olaylar genellikle basında, yaklaşan Kurultay dolayısıyla iç hiziplerin ve partinin önde gelen kişilerinin «post kavgası» olarak niteleniyor. Bu durumdan sağcı basın keyifleniyor, C.H.P. parçalanıyor, zayıflıyor diye. Sağcı olmayan basın ise kaygılanıyor ve eleştiriyor.

Oysa CHP içinde olup bitenleri kişisel ihtirasların körüklediği bir «post kavgası» olarak görmek yanlıştır. Bu çekişmelerin anlamını doğru kavrayabilmek için konuya sınıfsal açıdan bakmak gerekir. CHP'nin bir yandan emekçi kitleler, hatta bir ölçüde işçi sınıfı içinde bir oy tabanı var. Bu oy kaynağı ekonomik / sosyal istemlerinin gerçekleştirilmesinde CHP'ye, özellikle liderine, umut bağlamış görünmektedir, bu bağlanışın tam bir güven duygusuyla olup, olmadığı tartışılabilirse de. Ayrıca CHP'nin aydınlar arasında etkin bir yandaş kesimi vardır. CHP iktidara gelebilmek için bu kitle tabanını ve yandaş kesimi kollamak, onun sözcülüğünü etmek durumundadır. Bu kitlesine karşı demokratik özgürlükler, ekonomik / sosyal haklar konusunda tekrar tekrar taahhüde girmiştir.

Ama CHP büyük burjuvazinin bir kesimiyle de — bazılarının «ulusal», «liberal», hatta «ilerici» buldukları kesimiyle — ilişkilidir. Bu burjuvazi kesiminin CHP içinde tuttuğu, veya o kesimle ilişkileri olan kişilerden söz edilir. CHP Merkez yönetiminde meydana gelen son değişikliğin hemen ertesi günü İşveren Sendikaları Başkanı Halit Narin'in bu değişikliği «yararlı» gördüğü yolunda demeç vermesi dikkat çekiciydi.

Büyük Burjuvazinin CHP üzerinde hesapları olduğunu daha önce de bir kaç kez belirttik. Büyük burjuvazinin CHP konusunda tutumu çelişik ve tereddütlüdür. Bir yandan CHP'nin iktidara gelmesinden çekinmekte, AP veya MC ile işlerini yürütmeyi yeğlemektedir. Öte yandan işlerin yürümediğini, yürütülemediğini görmekte, sıkıyönetime gidileceğinden emin olamamakta, CHP'yi, kitleleri kontrol altına alıp bir «güdümlü demokrasi» yi oluşturabilecek bir almaşık — alternatif — olarak düşünmeye başlamışlardır. Hem CHP'de kendisine yakın kişi ve çevreler bulmaktadır, hem de CHP yönetimi ve liderliğinin burjuvaziyi kolladığını farketmektedir. MC mi? CHP mi? sorusu büyük burjuvazi içinde kesin olmamakla birlikte az çok belirgin bir ayrışım yaratmaktadır. CHP'ye yatkın kesimin daha çok sanayiciler olduğu söylenebilirse de bu ayırım çizgisi mutlak değildir. Kredi, teşvik tedbirleri, genişleme müsaadeleri ve benzeri konularca MC iktidarından kendi çıkarları lehine kararlar çıkartabilmede çeşitli sanayi sermayesi grupları aynı derecede başarılı değildir; buna göre MC'ye karşı tavırları farklı olabilmektedir. (Tam boy açık faşizme gidilememesinde burjuvazi içindeki ayrışım ve sürtüşmelerin bir etken olduğu düşünülebilir. Bizim burjuvaziye uygun düşen rejim, işçi emekçi kitlelerin, demokratik güçlerin sıkıca baskı ve kontrol altına alındığı, ama burjuvazinin iç çekişmelerini ayarlamak bakımından daha bir esneklik taşıyan sınırlı «çok partili demokrasi» olarak gözükmektedir.) CHP iktidar olabilmek için bir yandan kitle dayanağını elden kaçırmamaya bakarken, öbür yandan büyük burjuvaziyi ve ardındaki ABD'yi de kollamıya, ürkütmemeye bakmaktadır. Zaman zaman Ecevit büyük burjuvazinin özellikle sanayici kesimine olumlu atıflar yapmakta, «dünyanın nereye gittiğini gören iş adamları» ndan söz etmektedir. CHP, büyük burjuvaziyi ve ABD'yi karşısına alarak iktidar olamayacağını, gerekli oyu toplasa da ona iktidarı bırakmayabileceklerini hesaplamaktadır.

CHP'deki iç mücadele, bu çizmeye çalıştığımız sınıfsal tablo içinde ele alındığında — kişilerin ve grupların sübjektif emelleri ve hedefleri her ne olursa olsun — parti yönetiminin CHP'yi sol kanattan hepten ayırıp sağa kaydıracak büyük burjuvaziye ve diğer etkin güçlere güvence veren duruma getirme çabalarında olduğu görülür. İki «gizli rapor» olayı bu çabaların belirti ve araçlarından biridir. CHP böyle bir çizgiye sağlam oturursa, 1977 seçimlerinde her iki olasılıkta da burjuvazi kârlı çıkacaktır: Ya CHP ilerici, sol kanattan oy kaybına uğrayacak, iktidara gelemiyecektir, veya, oyları toplar iktidara gelirse, büyük burjuvazi, etkin çevreler ve ABD gözünde «tehlikeli» olmaktan çıkmış olarak gelecektir.

CHP şimdi, hem kitle desteğini koruyacak, hem de burjuvazinin ve diğer etkin güçlerin kuşkulanmasını tümüyle giderip onlara partiyi kabul ettirecek çizgiye oturma çabası içindedir. Merkez yönetimi ve liderliği kitlelerin destek ve oylarını «çantada keklik» sayıp, daha ziyade egemen sınıf ve etkin güçleri kazanmaya yönelir gözükmektedirler.

CHP'nin bu titrek, kaygan konumundan, daha da sağa kayma eğiliminden ötürüdür ki, demokratik hak ve özgürlüklerin savunulmasının, geliştirilmesini öncelikle bu partiden beklemek yanlıştır. Toplumun demokratikleşmesi, ilerlemesi açısından CHP'nin önemi niteliğinde değil, niceliğindedir. Nicelikçe büyük olan bu partinin demokratik hak ve özgürlükleri tutarlılıkla, içtenlikle savunma çizgisinde kalabilmesi toplumun gerçek ilerici, demokratik gücünün, işçi sınıfının ve müttefiki kol ve kafa emekçisi sınıf ve tabakaların politik bilincinin, örgütlenişinin, mücadelesinin gelişmesine ve etkinliğini duyurmasına bağlıdır. Bu gelişme ve etkinliğini duyurma bu gün kendini belli etmektedir; Sosyalistlerin görevi bu oluşumu hızlandırmak, daha güçlendirmek, derinleştirmektir. Bunu yaparken, bir yandan da CHP'ye yapıcı eleştiriler, uyarılar yöneltmek onu, demokratik hak ve özgürlükler konusunda sol güçlerle hiç değilse paralel, koordine hareket etmeye doğru çekmeye çalışmaktır. CHP unutmamalıdır ki, büyük burjuvaziyi ve ABD'yi kollayayım, sol'dan kendimi ayırayım derken kitleler içindeki oy tabanından kayıplara uğrayabilir ve böyle giderse uğrayacaktır da.

ÖRGÜT HABERLERİ

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran «M.H.P. Genel Başkanı Türkeş'in doğu gezisinde çıkması muhtemel olaylarla ilgili olarak» aşağıdaki demeci vermiştir.

Diyarbakır'da aralarında işçi sendikaları, demokratik meslek dernekleri, gençlik örgütleri bulunan on kuruluş Türkeş'in Diyarbakır'a gelmesinin doğuracağı muhtemel sonuçlar üzerinde kamu oyunun dikkatini çekmek gereğini haklı olarak duymuşlardır. Doğu ve Güneydoğu illerimizde ırkçılık ve mezhep ayırımları körüklenip anti - demokratik baskılar daha da yoğunlaştırılmakta, olaylar çıkartılmaktadır. Esas mesele Türkeş'in şu veya bu kente gidip gitmemesi değil, MC iktidarının tüm yurt çapında hızlandırarak yürüttüğü, Doğu ve Güneydoğu illerimizde yoğunlaştırdığı anti - demokratik, faşizan politika ve bu politikanın uygulanmasında Türkeş'in, partisinin ve yandaş kuruluşlarının oynadığı roldür. Türkeş'in Diyarbakır'a gelişini olağan bir ziyaret saymak mümkün değildir. Son gelişinde yandaşlarının sokaklarda bağırdıkları sloganlar ve sebep oldukları olaylar unutulmamıştır. Bu defa da benzeri olaylar yeralırsa bunun sorumlusu sadece Türkeş değil, bütünüyle MC iktidarı olacaktır.

işçi sınıfının uluslararası dayanışması ve 1 mayıs

Günümüzde dünyanın üçte birinin, toplumsal evrimde kapitalizmle sosyalizmi ayıran nitel çizginin ötesine geçmiş, çeşitli biçim ve derecelerde sosyalizmi kurma ve gerçekleştirme yoluna girmiş olması, böylece kapitalizm karşısında sosyalizmin tarih sahnesinde yerini sıkıca almış ve bu yeri genişletmekte olması, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinin ise gittikçe güçlenmesi ve yoğunlaşması, geri ülkelerdeki bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin içiçe geçerek, bütünleşerek ve durmadan sosyalizmden yana güçlenerek yürütülmesini ve başarıya ulaşmasını kolaylaştırmaktadır.

Türkiye'deki bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm hareketi de dünyadaki bu oluşum ve hareketlerin bir parçasıdır ve ondan soyutlanamaz. Bu gerçeği göz önünde tutan Türkiye İşçi Partisi, dünya sosyalizmindeki gelişmeleri, işçi sınıfı hareketlerindeki ilerlemeleri, antiemperyalist bağımsızlık mücadelelerindeki başarıları yakından izler, olumlu karşılar; bu oluşum ve hareketlerle kardeşçe dayanışmayı öngörür.

— **Türkiye İşçi Partisi Programı'ndan**

Programımızdaki bu konunun daha ayrıntılı olarak anlatıldığı «işçi sınıfının uluslararası dayanışması ve 1 mayıs» broşürü dikkatle okunmalıdır. Bu Broşür ilçelerde satılmaktadır ve fiatı 2,5 TL. dır.

Örgütlenme bağış kampanyası

PARTİLİLER YARIŞIYOR !

Örgütlenme kampanyası dolayısıyla başlatılan bağış toplama çalışmaları yürüyor. Genel Merkez'in konuya ilişkin genelgesinde bağış toplama 15 Ağustosta sona erecek. Bağışlar Genel Merkez adına toplanmakta ve toplanan paranın tamamı üst kurullara ve Genel Merkez'e iletilmektedir.

Bütün örgütler, çalışma ekipleri, üye ve aday üyeler örgütlenmede mali olanakların öneminin bilincinde olarak bağış toplama çalışmalarına yoğun olarak başlamış bulunuyorlar. Bütün üye ve aday üyeler önce kişisel olanaklarını sonuna kadar zorluyor ve Parti'ye bağış yapıyorlar. Aynı şekilde Parti'mize sempatizan çevrelerden yoğun bir bağış toplama kampanyası örgütleniyor. Demokrasi mücadelesinin geliştirilmesi en başta Partimizin gelişip güçlenmesine bağlı olduğundan, bu kampanyaya bütün ilericilerin, demokratların da katkılarını sağlayacak olanaklar yaratılıyor: bağış toplama kampanyası yaygın bir şekilde örgütleniyor.

Bütün örgütler, çalışma ekipleri, üye ve aday üyeler Partimizin yurt çapında örgütünü geliştirme çalışmalarına önemli katkısı olacak bağış toplama çalışmalarında tam bir yarışma içindeler.

> **— Parti'ye bağış toplamak, Parti yayınlarını satmak ve abone kazanmak gibi konularda diğer ekiplerle yarış halinde olmak;**
>
> Çalışma Ekipleri genelgesi — Çalışma Ekiplerinin görevleri bölümünden

UĞURGÜL MAKİNA FABRİKASINDA DİRENİŞ

İstanbul Küçükköy'deki Uğurgül Makina Fabrikasının Maden - İş Sendikası üyesi 700 işçisi direnişlerini sürdürüyorlar. Direniş, üç aydır işçiler üzerinde yapılan baskının ve nihayet 2'si temsilci 4 işçinin ve daha sonra da baştemsilcinin işten çıkarılması üzerine 14 Haziran'da başlamıştı.

Patron direnişi kıramayınca, direnişin dağıtılmasını kolluk kuvvetlerinden istedi. 23 Haziran'da jandarmanın müdahalesi sonucu 50'den çok işçi yaralandı ve çok sayıda işçi gözaltına alındı.

Ancak işçiler direnişlerini sürdürmeye kararlılar. Uğurgül Makinanın 700 kadın ve erkek işçisi her sabah 7.00 de direniş yerine geliyor akşam 18.00 de ayrılıyorlar. Verilen bilgiye göre patron, çıkardığı beş işçiyi işe almayı red ediyor ve her birine 30.000.— lira tazminat ödemeyi kabul ediyor. İşçiler, iş güvenliğinin, patronların parayı gözden çıkarmalarıyla yok edilmesine boyun eğmemek kararındalar. Tazminat ödenerek arkadaşlarının işsiz bırakılmasına karşılar. Arkdaşlarının işe alınmasını istiyor ve direnişi sürdürüyorlar.

İstanbul ili: İlçe Temsilcileri Toplantısı

Tüzüğümüzün 33. cü maddesi (d) fıkrasına göre iki ayda bir düzenlenmesi gereken «ilçe temsilcileri toplantısı» 27 Haziran 1976 Pazar günü İstanbul İl merkezinde yapıldı.

Toplantıya 13 ilçeden temsilciler katıldı.

Toplantıda Partinin dolaylı ve doğrudan yayınlarının satışı ve dağıtımı, ilçelerdeki örgütlenme durumu ve çalışma ekipleri konuları görüşüldü.

Temsilciler bu konulardaki deneyimlerini, karşılaştıkları zorlukları ve çözümlerini aktardılar.

Arçelik olayı : Kitap ve işçiler

23 Haziran cuma günü Arçelik fabrikası bekâr işçilerinin lojmanları, jandarma marifetiyle arandı. Lojmanların etrafında alınan sıkı tedbirlerden sonra, dolaplar teker teker kırılıp başta kitap ve dergiler olmak üzere işçilerin çeşitli eşyaları alındı. İşçilerin bir kısmı, ertesi gün Kartal Jandarma Komutanlığında ifade vermeğe çağrıldı.

İşçilerin dolaplarından çıkan ve alınıp götürülen kitapların ve dergilerin önemli kısmı Fabrika kitaplığınındı. Maden - İş Sendikası 4. Bölge Temsilciliği Fabrika kitaplığını 30 Haziran günü törenle yeniden kurdu. Eksikleri giderdi. Arçelik işçileri yeniden kitap ve dergi okuma olanağını elde ettiler. Üstelik te baskıların kendilerini yıldıramayacağını gösterdiler.

BURSA'DA BASKILAR

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran son günlerde Bursa'da işçiler üzerinde yoğunlaştırılan baskılar ve saldırılarla ilgili olarak aşağıdaki demeci vermiştir.

«Bir kaç günden beri gelen haberler Bursa'da ikinci bir «Seydişehir Olayı» nın yaratılmak istendiğini göstermektedir. Seydişehir'de silahlı saldırıların, ölüm ve yaralamaların, parti ve sendika binalarını tahrip eylemlerinin baş aktörü olan Türk Metal - İş Sendikası ve yardımcıları Komando ve Ülkücü'ler bu defa Bursa'yı hedef seçmişlerdir.

15 Haziran günü Renault fabrikasına bildiri dağıtmak bahanesi ile gelip bildirilerini almak istemeyen işçileri muşta ve zincirlerle dövmeye girişmişler, kovalanınca da kaçıp gitmek zorunda kalmışlardır.

Aralarında Türkiye İşçi Partililerin de bulunduğu Maden İş Sendikası üyesi işçilerin üzerine konulmak istenen baskı bu defa bir başka biçimde ortaya çıkmıştır. Evvelsi gün Renault fabrikasına gönderilen Jandarmalar kitaplıktan 400 kitabı ve altısı temsilci olmak üzere 12 işçiyi alıp götürmüşlerdir. İşçiler sonradan serbest bırakılmışlarsa da Savcılık altı işçi temsilcisi hakkında ceza kanununun 142. maddesinden tahkikat açmıştır. Aynı günün akşamı Fabrika Baştemsilcisi ve T.İ.P. İl Yönetim Kurulu üyesi olan Osman Özdemir'in evine dinamit atılmış, can kaybı olmamışsa da evde tahribat husule gelmiştir. O sırada Osman Özdemir Gönen'de Maden İş'in eğitim seminerinde bulunuyordu.

Seydişehir'den sonra Bursa'daki bu olaylar MC iktidarının TİP ve DİSK'in güçlü bulunduğu işçi merkezlerini bilinçli bir şekilde birer birer hedef aldığını açıkça ortaya koymaktadır. Bursa'daki gelişmeler Seydişehir'deki gibi kanlı olaylara, ölümlere yol açarsa bunun tek sorumlusu MC iktidarı ve kullandığı faşist maşalar olacaktır. MC iktidarının ve büyük burjuvazinin baş korkusu işçi sınıfı ve işçi sınıfının öncü, ilerici sosyalist kesimidir. Bu gibi tertip ve saldırılarla işçi sınıfımızın politik ve sendikal hareketini durdurabileceklerini sanmaları en büyük yanılgılarıdır. İşçi sınıfı hareketi her iki düzeyde de tarihsel gelişimini tüm baskı ve engellemelere rağmen sürdürecektir.»

BURSA'DA TOFAŞ İŞÇİLERİNE SALDIRILAR

Dün Bursa'da Tofaş fabrikasına saldıran Komandoların bir işçiyi öldürüp, diğerini yaralamaları üzerine Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın aşağıdaki demeci vermiştir.

«Dün Seydişehir'de olanlar bu gün Bursa'da tezgahlanıyor. İlk sonuçlar ortada; bir ölü iki ağır yaralı.

Önce Renault işçilerine karşı bildiri dağıtmak bahanesiyle girişilen kışkırtmalar, arkadan güvenlik kuvvetlerinin Renault'ta yaptığı arama ve sendika Baştemsilci ve temsilcilerinin kitaplık kurdukları arama ve sendika Baştemsilci ve temsilcilerinin kitaplık kurdılar diye 142 den mahkemeye verilmesi; Nihayet şimdi Tofaş işçilerine Türk - İş Eğitim otosuyla düzenlenen Komando baskını ve silahlı saldırı.

Bir işçimiz hayatını kaybediyor, diğeri boğazındaki Kurşunla hayati tehlike içinde.

Cenazeyi arkadaşlarından kaçırmada ve son vazifelerini yapmalarını engellemede usta olanlar henüz katil veya katillerden kimseyi yakalamış değil. Oysa saldırganlar bellidir. O kadar futursuzdurlar ki, daha önce denedikleri Plakasız veya özel plakalı çalınmış görüntüsü verilen otolar yerine doğrudan Türk - İş'in eğitim otosunu kullanmakta sakınca görmemişler, aralarından bir kaçı işçilerce gayet iyi teşhis edilmiş, böylece kimliklerini çok açık olarak ortaya koymuşlardır. Buna rağmen henüz kimse yakalanmamışsa veya yakalanamıyorsa, bu yalnızca yakalanmaları istenmediği içindir. Neticede, Seydişehir'de olduğu gibi, bütün kamu oyuyla alay edercesine saldırıya uğrayanlardan bir kısmı yakalanmaya kalkışılırsa hiç şaşmayalım.

Türkiye İşçi Partisi, Faşist tırmanışı ve bu tırmanışın asıl gayesinin işçi ve emekçi sınıfları dize getirmek olduğunu, faşist saldırılar ve saldırganların boy hedefinin asıl işçi sınıfımız olduğunu ısrarla vurgulamaktaydı. Son zamanlarda iktidar organları ve büyük burjuvazi çevrelerinin işçi ücretlerinin güya aşırı yüksek olduğunu ve dondurulmasını dillerine dolamaları da bu saldırıların gerisindeki sömürüyü daha da artırmak niyetlerini ortaya sermektedir.

Ancak işçi sınıfımızı bu yollarla dize getirebilmek ne sandıkları kadar kolaydır, hatta ne de mümkündür. Örgütlü işçi sınıfımız birlik, beraberlik ve dayanışmasıyla bu hayalleri boşa çıkaracak güçtedir. Dün yaralı arkadaşlarını görmek için Tofş'la birlikte bölgedeki bütün fabrikaların binlerce işçisi hastahaneye koşmuş ve sanayi bölgesinin hemen tümünde işler ister, istemez durmuştur.

Yol yakınken akıllar başlara getirilmelidir. Polisin tarafsızlığı üzerine nutuk üstüne nutuk çeken İçişleri Bakanı için fırsattır; katiller derhal adalete teslim edilmeli, çöreklendikleri fesat yuvaları dağıtılmalıdır.

Bursa'da Tofaş işçilerine Türk - İş'e bağlı Türk - Metal İş Sendikası emrindeki komandolar tarafından yöneltilen ve ölümle sonuçlanan saldırı üzerine Türkiye İşçi Partisi İl Örgütü 2 Temmuz 1976 sabahı ilk vardiya saatlerinde 100'ü aşkın fabrikaya «Oyunlarını Bozacağız» başlıklı bir bildiriyi dağıtmıştır.

OYUNLARINI BOZACAĞIZ

«İşçi sınıfı bir şehit daha verdi. Türk - İş'e bağlı Türk Metal - İş sendikasının fedaileri ve komandoları Tofaş'a saldırdılar. Kurşun sıktılar, yaraladılar, öldürdüler.

Seydişehir'de de aynı şekilde başlamışlardı işe. Şimdi «hedefimiz Bursa» diyorlar. Geçenlerde Renault'a saldırdılar, şimdi Tofaş'a saldırıyorlar. İşçilerin ilerici sendikalarda, DİSK'de örgütlenmesini, birleşmesini hazmedemiyorlar. İşçilerin burjuvazinin dümen suyunda gerici sendikalarda tutsak edilmesini istiyorlar. İşçilerin sosyalist bilinçlenmesinden, politik örgütlenmesinden korkuyorlar. Gelişmeyi durdurmak istiyorlar.

Karşımıza 141 - 142. maddeleri dikiyorlar. Devlet Güvenlik Mahkemelerini çıkarıyorlar. «İşçi ücretleri aşırı derecede yüksektir, dondurulmalıdır» diyorlar. 274 - 275 sayılı kanunları yeniden değiştirecek tasarılar hazırlıyorlar. Irkçı şoven baskıları yoğunlaştırıyor ve Türkiye'nin Doğusunda, Batısında çeşitli tertiplere giriyorlar. Sıkıyönetimi getirebilseler rahatlayacaklar, ama getiremiyorlar. Sıkıyönetim ilân edilmemişken «sıkıyönetimi» fiilen uyguluyorlar.

Büyük burjuvazi, patronlar, onların MC iktidarı, komandoları, gerici Türk - İş'i seferber olmuş saldırıyorlar. Bütün bu olanlar asıl hedefin işçi sınıfı olduğunu bir kere daha gösteriyor. Büyük burjuvazinin, patronların bütün derdinin işçi sınıfını daha çok sömürebilmek olduğu bir kere daha açığa çıkıyor. Bunun için ellerinden gelse yapmayacakları yok. İşçi haklarından, demokratik hak ve özgürlüklerden, demokrasiden, sosyalizm'den yana herkes düşman onlarca. Ellerinden gelse «demokrasiye toptan paydos» diyecekler.

Bu niyetler boşa çıkarılmalıdır ve boşa çıkmaya mahkûmdur. İşçi sınıfının birlik, beraberlik ve dayanışma içinde olması bu oyunları boşa çıkaracaktır. Demokratik güçlerin kararlılığı onları, faşist tırmanışı geriletecektir. Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin önüne konan ve konmak istenen engeller bir bir aşılacaktır.

Faşist tırmanış, baskılar ve sömürü, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin örgütlü gücüyle durdurulabilir ve durdurulacaktır.

Bunun bilincinde olarak ve gücümüzü artırmak için :
Gerici Türk - İş'e bağlı sendikaların kıskacından kurtulalım!
Sendikal birliğimizi DİSK çatısı altında gerçekleştirelim!
İlerici birliğimizi, beraberliğimizi, dayanışmamızı geliştirelim!
Kurtuluşun sosyalizmde olduğunu unutmadan politik mücadeleye daha aktif olarak katılalım!
Partili değilsek Türkiye İşçi Partisi'ne girelim!
DİSK ve TİP'de toplanalım, birleşelim!

2 Temmuz 1976

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
İSTANBUL İL ÖRGÜTÜ»

Bursa olaylarının ardından...

DİSK Maden - İş Sendikası 13. Bölge Temsilcisi Selim MAHMUTOĞLU'nun 1 Temmuz 1976 günü yaptığı basın toplantısındaki konuşmasının özetidir.

Haftalardır bildiri dağıtmak bahanesiyle Bursa'da geliştirilmek istenen olaylar dün TOFAŞ Otomobil Fabrikasında 1 üyemizin ölümü, biri ağır olmak üzere 2 üyemizin de yaralanması ile doruk noktasına varmıştır.

Olayları iki gurup işçinin çatışması veya iki sendika arasındaki rekabet olarak görmek, meseleye bu olayları tertipleyenler gözü ile bakmaktan başka bir şey değildir. Çünkü bu olayı tertipleyenler ile 15 Haziranda Oyak - Renault Fabrikası önünde tıpkı buna benzer olayı çıkaranlar ve iki gün sonra Renault işyeri Baştemsilcimiz Osman Özdemir'in evine dinamit atanlar aynı kişilerdir. Gene bu kişiler, her gün sokak ortasında öldürülen işçi, öğrenci ve yurtsever öğretmenlerin yakalanmıyan katilleri ile aynı mihrakın mensuplarıdırlar.

Katillerin aranmakta olduğu halâ yakalanmadığı söylenmektedir. Oysaki katiller bellidir ve ellerini kollarını sallayarak dolaşmaktadırlar.

Ölümle sonuçlanan bir olaya katılanlar bu olayı hazırlayanlar Türk Ceza Kanununa göre tutuklanmaları gerekirken, bu olayın fiilen içinde olan TÜRK METAL Sendikası yöneticileri ile Sendikasının arabasını ve İzmir Tariş'ten getirtip Sanayi Bölgesindeki binasında beslediği komandoları katan TEKSİF Sendikası yöneticileri hakkında halâ bir soruşturma açılmamıştır.

İşçi Sınıfımız bu olayı ve geliştirilmek istenen olayları çok iyi değerlendirmekte, bu olayın içinde bulunanları ve MC İktidarının bu olaydaki rolünü çok iyi bilmektedir.

Seydişehir'de tezgâhladıkları oyunları Bursa'da da tezgâhlamayı amaçlıyan bu faşist zihniyetin plânı, DİSK üyelerinin bilinçli hareketiyle, örgüt disiplinleriyle her defasında bozulmakta fakat olaylar bir türlü bitmemektedir. Biteceğini de beklemiyoruz, çünkü MC İktidarının bu tutum ve davranışı devam ettiği sürece, bu profesyonel faşist katilleri yakalamadığı sürece bu olaylar daha da yoğunlaşacaktır. Çünkü bu faşist mihrak her bozguna uğradığı hareketten sonra, kendilerine hesap sorulmamasının verdiği moral ve güvenle, bozguna uğramanın verdiği hırçınlık ile yeni yeni olaylar yaratacaktır.

Ancak şu çok iyi bilinmelidir ki Muammer Çetinbaş işçi sınıfımızın ilk şehidi değildir. İşçi Sınıfımız bugüne kadar binlerce şehit vermiştir ama hiç bir zaman, en baskıcı dönemlerde dahi yılmamış daha bir azimle ve serinkanlılıkla faşizme karşı mücadelesini sürdürmüştür, sürdürecektir de.

İşçi Sınıfımızın gelişen bu hareketini durdurmaya, geriletmeye ne bu bir avuç faşistin gücü, ne de onların ağa babası MC İktidarının gücü yetecektir Aksine bu olaylar, işçi sınıfımızın iktidarı burjuvaziden alma kavgasına yeni bir hız kazandıracaktır. Ve şunu hiç unutmasınlar ki faşistler döktükleri kanda boğulacaklardır.

TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ BÜYÜK KONGRESİ TOPLANDI

Doktorların ve diş tabiplerinin örgütleri olan Türk Tabipler Birliğinin Büyük Kongresi 30 Haziran - 1 Temmuz 1976 tarihleri arasında yapıldı.

Doktor delegeler, ulusal sağlık sonununun ekonomik ve politik boyutlarını sergileyen açıklamalarda bulundular ve bu sorunun doktorla hasta arasındaki hizmet ilişkisini düzenlemekle değil, «toplumcu yöntemlerle» çözümleneceğini belirttiler. Çalışmalar sırasında söz alan delegeler, yürürlükteki yönetim koşulları altında ulusal sağlık sorunlarının çözülemeyeceğini ortaya koydular. Delegeler geniş halk kitlelerine sağlık hizmeti götürülürken bu sorunun beslenme, konut, çevresel ve toplumsal sorunlarla birlikte çözümlenebileceğini belirttiler.

Ekonomik geriliğin ve ülkedeki adaletsiz gelir dağılımının bütün kötü sonuçlarıyla birlikte birey ve toplum sağlığına yansıdığı anlatıldı, bu sorunun, içerdiği iktisadi ve politik öz belirginleştirildi. İlaç sanayiinin tümüyle emperyalist tekellere bağlı oluşu nedeniyle ulusal düzeyde ilaç araştırma ve üretimini gerçekleştirecek kamuya ait bir ilaç endüstrisi kurulmayışı eleştirildi. Tıp Fakültesindeki ve diğer sağlık kurumlarındaki eğitim - öğretim yapısının ulusal bir sağlık politikasının oluşmasına değil, sağlık hizmetlerinin **özel** niteliğinin gelişmesine yaradığı açıklandı.

Ülkenin çeşitli bölgelerinden gelerek kongreye katılan delegeler, kişisel gözlemlerine dayanan açıklamalarda bulundular, kitlelere hizmet sunarken onların içinde bulunduğu yoksulluk, gerilik, ve kötü sağlık koşullarının görmezlikten gelinemeyeceğini, siyasal cinayetler ve baskı nedeniyle halk kitlelerinin tedirginlik ve bunalım içinde olduğunu belirttiler.

Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyinin 1975 - 1976 yılı çalışma raporu bu konuda şu görüşleri içermektedir: Anayasa 14. maddesinde «herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını geliştirme haklarına ve kişi hürriyetine sahiptir.» maddenin bu hükmü yaşama hürriyetini Anayasa hükmü olarak belirtmektedir. Oysa 1975 - 1976 yılı, ülkemizde can güvenliğinin kalmadığı bir dönem olmuştur. Öğrenciler, işçiler, öğretmenler ve aralarında meslekdaşlarımızın da bulunduğu halk grupları tecavüze uğramışlardır, çok sayıda yaralananlardan başka, elliden fazla yurtdaşımız hayatlarını kaybetmişlerdir. Demokrasinin gereği olan ayrı düşünce sahiplerine yöneltilen bu cana kıyıcı hücumlar ülkemizde demokratik özgürlükleri kaldırmaya yönelen zorbalığın tırmanışıdır. Bu yolla özgür düşünce sahiplerini sindirmeğe çalışanlar, giderek faşist bir rejimi amaçlamaktadırlar...... **Can güvenliğinin** sağlanması bir **Anayasa Suçudur.**

Kongrede ulusal sağlık sorunlarına ilişkin görüşmeler ve hazırlanan raporlar şunu kanıtlamaktadır: Sermaye sınıfı iktidarları halk kitlelerinin sağlık sorunlarını çözme konusunda istekli ve yetenekli görülmemektedir. Sağlık sorunu hastalanan insanın hastahanelerde ya da ayakta küçük bir zaman bölümü içinde hayatının tehlikeden kurtarılması demek olan tedavi edici doktorluk hizmetleriyle çözümlenemez. Bireyin hastalıktan korunması için gerekli her türlü kurumlarla, beslenmeyle, konut, iş ve toplumsal güvenlik örgütleriyle bir bütün oluşturmaktadır, sağlık sorunu.

Gerçekte halkın sağlık sorunlarını kökten çözmek savıyla ortaya atılan bütün programlar aldatıcı bir burjuva propagandasından başka bir içeriğe kavuşmamıştır. Ne 1960'lardaki o ünlü «Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi» yalanı, ne de günümüzde büyük reklamlarla kitlelerin beğenisine sunulan Genel Sağlık Sigortası kitlelerin yaşama hakkının korunmasına olanak vermemiştir, vermeyecektir.

BÜYÜK KONGRENİN ANLAMI

Kongre çalışmaları sırasında ön plana çıkan tartışmalar, bu demokratik kitle örgütündeki nitelik değişimin ulaştığı boyunları daha belirginleştirmiştir: Geçmiş yıllarda bir meslek grubu olarak doktor topluluğun yalnızca dar ekonomik ve özlük haklarıyla ilgilenen kısır anlayış sahneden çekilmiş yerini demokrat, ilerici, yurtsever ve sosyalist doktorların önderlik ettiği yeni bir örgütlenme, araştırma ve çalışma anlayışına terk etmiştir. Bu kadrolar eskiden olduğu gibi egemen sınıf iktidarlarıyla uzlaşmak yerine, çalışan sınıfların demokratik mücadelelerine katılmış ve giderek savaşımlarını emekçi sınıfların, savaşımı ile birleştirme yolunda ileri adımlar atmıştır.

141. VE 142. MADDELER KIRK YILINI DOLDURDU

Ceza Kanununun 141 ve 142. maddelerinin, faşist İtalya Ceza Kanunundan aynen çevrilerek kabul edilmesinin üstünden 40 yıl geçti. İşçi sınıfının, tüm emekçilerin, demokratik güçlerin üstündeki anti - demokratik baskıların en önemli yasal dayanakları olan bu maddelerin tarihi, bir açıdan, 40 yıl boyunca Türkiye'de sınıf mücadelesinin tarihidir.

1936 Haziran'ında 141. ve 142. maddeler kanunlaşmadan önce doğrudan doğruya işçi sınıfının politik ve ideolojik mücadelesine yöneltilmiş bir yasa yoktu. 1936'ya kadar bilimsel sosyalizme ve genel olarak demokratik düşünceye karşı girişilen anti - demokratik baskılar sınıflararası ilişkilerden böylesine açıklıkla sözetmeyen yasalar aracılığıyla sağlandı. Ancak 1930'lardadır ki «devletin selamet ve hayatını ... muzır ve yıkıcı faaliyetlere karşı korumak için böyle bir maddeye lüzum vardır» kararına varıldı (Kanun gerekçesinden). Mussolini faşizminin ve Hitler nazizminin Avrupa'da kol gezdiği bir dönemde, Mussolini'nin «Devleti Koruma Kanunu» yardıma çağrıldı. Bilindiği gibi 1936 yılı, bugünkü İş Kanununun temelini oluşturan 3008 sayılı İş Kanununun da kabul edildiği yıldır. İşçileri patrona bağımlı bir hale getirmeyi amaçlayan, grev, toplu sözleşme, sendikalaşma ve genel olarak bağımsız örgütlenme hakkını ortadan kaldıran İş Kanunu, 141 ve 142. maddelerin ceza kanununa girmesinden hemen iki ay sonra yürürlüğe konulmuştur. İş Kanunu ile 141 ve 142. maddeler birarada incelendiğinde ana hedefin işçi sınıfı, onun sendikal ve politik hareketi olduğu açıkça ortaya çıkmaktadır.

1936 yılında Ceza Kanununa sokulan bu maddeler 2 yıl sonra değiştirilerek, daha da genişletildi, düzeni şiddet yoluna baş vurmaksızın değiştirmeyi amaçlayan faaliyetler de kanun kapsamına alındı.
İkinci Dünya Savaşının faşistlerin yenilgisiyle sonuçlanması demokrasi vaadlerinin yeniden ortaya sürülmesine yolaçtı. Ne var ki, sınıflı toplumlarda demokrasinin sömürülen sınıflar için diktatorya olduğu, geri ve bağımlı bir ülkede burjuva demokrasisinin diktatorya yanının özellikle belirginleştiği bir kere daha ortaya çıktı. İşçi sınıfının hızla gelişmesi, sosyalistlerin bütün baskılara rağmen mücadelelerini kararlılıkla sürdürmeleri egemen güçleri yeni tedbirlere yöneltti. Sovyetler Birliği ile Türkiye arasındaki dostluk ilişkilerinin adım adım koparılması ve Türkiye'nin hızla emperyalizmin güdümüne sokulması bu gelişmede önemli rol oynadı. 141. ve 142. maddelerle öngörülen cezalar bir kere daha artırıldı. Değişikliğe yolaçan kanunun gerekçesinde «sınıf partileri kurulabilir» ifadesinin yeralmasına rağmen işçi sınıfının legal politik örgütlenmesi bu maddelerle engellendi. Bir kere daha, çok sayıda sosyalist ağır mahkumiyetler aldı.

141. ve 142. maddelerde son değişiklik 1951 yılında yapıldı. Bazı milletvekilleri bu maddelerin öngördüğü ceza limitinin ölüm cezasını da kapsayacak şekilde genişletilmesi için birbirleriyle yarış ettiler. Hem hükümet tasarısında, hem de Adalet Komisyonu önerisinde şiddet unsurunun öngörülmesine rağmen, Meclis'te yapılan görüşmelerden sonra tasarı bu unsur metinden çıkartılarak ve cezalar önerildiği gibi ağırlaştırılarak kanunlaştırıldı.

141 ve 142. maddeler kırk yıl boyunca binlerce devrimciye, ilericiye yapılan zulüm ve işkencenin kaynağı oldu. İşçi sınıfının serbest politik örgütlenmesinin engellenmesi yada ağır baskılarla karşı karşıya bırakılması bu maddeler aracılığıyla gerçekleştirildi.

1963 yılında, Anayasa Mahkemesinde dava açma hakkını kazanır kazanmaz Türkiye İşçi Partisi tarafından bu maddelerin iptali için açılan dava, ancak dört yıl sonra sonuçlandı. 141. ve 142. maddelerin Anayasa'ya aykırı bulunup iptal edilmesi, karşı görüşte olanların 1 oyluk çoğunluklarıyla (7 üyeye karşı 8 üye) engellendi.

İşçi sınıfımız güçlendikçe, sosyalist hareketi koparılıp atılması olanaksız kökler saldıkça, egemen sınıfların korku ve telaşlarının da aynı oranda artmasını simgeliyen 141. ve 142. maddeler uygulaması, hiçbir baskı ve sınırlamanın tarihi gelişimini durduramayacağının bir örneğidir. Buna rağmen, işçi ve emekçi sınıfların kendi çabalarıyla bu maddelerin ortadan kaldırılması bugün de demokrasi mücadelemizin en başta gelen görevlerinden biri olmaya devam etmektedir.

Türkiye İşçi Partisinin 141 ve 142. maddelerin iptali için Anayasa Mahkemesinde açtığı davada Parti adına 1963'de verilen dilekçeden bazı bölümler

«1930 İtalyan Faşist Ceza Kanununun 270'inci ve 272'nci maddelerinden aynen dilimize çevrilerek mevzuatımıza alınmış ve sonra birkaç kereler değiştirilmek suretiyle bugünkü biçime sokulmuş olan T.C.K.'nun 141/1'inci ve 142/1'inci maddeleri faşist dünya görüşünün ve bu felsefe ve görüşe dayanan faşist devlet ve toplum anlayışının bir ifadesidir. (...) (270 ve 272. maddelerin) gerekçesinde, bu maddelerin faşist devlet ve toplum düzeni anlayışını dile getirdiği ve faşist devleti koruma amacı ile yürürlüğe konulduğu gerçeği açıkça belirtilmektedir (...) sınıf tahakkümünü önlüyormuş gibi görünen 270'inci ve 272'nci maddeler, aslında mevcut bir tahakkümü korumak ve devam ettirmek amacı ile yürürlüğe konulmuştur. Bir dikta rejiminin dayanaklarıdır.

«Türkiye'mizde de, bu maddeler tek parti rejiminin korunmasına yaramışlar, kurulu ekonomik ve sosyal düzenleri, özellikle ortaçağ kalıntısı toprak rejimini ayakta tutmuşlardır. (...) tutucu ve gerici gelenekler karşısında, uyarıcı, ilerici ve ilerletici her türlü eğilim ve akımı ezen ve susturan bu iki maddenin totaliter bir düşünüş ve davranışı temsil ettiği, bu yüzden de demokratik görüş ve yaşayışın, hürriyetçi ve insancı felsefenin tam karşıtı olan bir felsefeyi yansıttığı açık bir gerçektir. Bu bakımdan, anılan maddeler, Anayasa'nın ... temel ilkeleriyle çelişme halindedir. (...)

«Anılan maddeler, statükocu karakterleri ve toprak ağalarının, kamu zararına çalışan spekülasyoncu, sömürücü sermaye sahiplerinin fiili tahakkümlerini ve imtiyazlı durumlarını korumakla Anayasa'mızın halkçılık ve sosyal adalet ilkelerine aykırıdır. (...)

«Anılan maddeler, statükocu, dolayısıyla tutucu ve gerici karakterleri ile, şövence duyguların gelişmesine, ırklar, dinler ve uluslararasında düşmanlık tohumlarının filizlenmesine elverişli bir ortam yarattıkları için (Anayasaya aykırıdır) (...)

«Anayasa'nın 56. ve 57. maddeleri (...) temel hak ve hürriyetleri kullanan ve onların dokunulmazlığını bilen ve bunlara güvenen vatandaşların siyasi parti kurma hakkına sahip olduklarını ve bu partilerin ister muhalefette olsun, ister iktidarda olsun demokrasinin vazgeçilmez unsurlarını teşkil ettiğini açıklamaktadır.

«Oysa T.C.K.'nun 141/1'inci ve 142/1'inci maddeleri toplumcu nitelikte siyasi düşüncenin ve bu düşünce etrafında teşkilatlanma hürriyetinin önünü ortadan kaldırmaktadır. Zira: «Müesses sosyal ve ekonomik nizamların dokunulmazlığı» ilan edilmekle bu iki madde toplumun ekonomik ve sosyal düzenlerini emek esasına göre yeniden düzenlemek ve değiştirmek için teşkilat kurulmasını ve bu yolda propaganda yapılmasını yasaklamıştır. Böylece toplumcu dünya görüşüne ve emek haklarının savunulmasına bağlı olan düşünce ve inançların özü ortadan kaldırıldıktan başka, siyasi, felsefi kanaatler arasında da bir ayırım gözetildiği ve istihsal düzeni ile ilgili emekten yana değişmelerin yasaklandığı görülmektedir. Anayasa'nın 56. ve 57. maddelerine gelince (...) elbette siyasi parti mefhumunun ilmi mahiyetine uygun olarak ekonomik ve sosyal ve politik görüş ayrılığına sahip sosyal sınıfların karşılıklı münasebetlerinin çeşitli yönlerden düzenlenmesi imkânları kullanılacak ve emeği ile yaşayanlar, kendi menfaatlerine uygun bir veya birkaç siyasi parti kurarak yine kendi menfaatlerine uygun bir politik, sosyal ve ekonomik düzen değişikliği için propaganda yapacaktır. Fakat T.C.K.'nun 141/1'inci ve 142/1'inci maddeleri bu yoldaki partileri de propagandaları da yasaklamaktadır. (...)

141 ve 142. MADDELER ANAYASAYA AYKIRIDIR, İPTAL EDİLMELİDİR!

Devlet Güvenlik Mahkemeleri 'faşist' devlet kavramının ürünüdür :

Egemen sınıflar ve politik temsilcileri, İkinci Dünya Savaşı sonrasının anti - faşist ortamında ve çoğulcu demokrasi anlayışı doğrultusunda hazırlanmış olan Anayasa'lardan esinlenmiş ve bir ölçüde de olsa onlarla uyum içinde görünen 1961 Anayasasından hoşnutsuzluklarını hiç bir zaman saklamamışlar ve ilk fırsatta değiştirme isteklerini tekrar ve tekrar dile getirmişlerdir. Bu fırsat da, 12 Mart muhtırasıyla yaratılmış ve 12 Mart dönemi bu değişiklikler için uygun ortamı oluşturmuştur. Ancak bu ortamın yaratılabilmesi için, bir yandan bir sürü dava açılıp Anayasayı değiştirmeye «teşebbüs» ten bir sürü insan yargılanır; hatta gencecik çocuklar idam edilirken, diğer yandan 1961 Anayasasını tamamen rafa kaldırıp isteklerine tam uygun yepyeni bir metinle ortaya da çıkılamazdı. Her bakımdan zevahirin kurtarılması gerekiyordu. Bunun için lüks sayılan Anayasanın temel hükümlerine pek dokunulamamış, ancak birçok maddeleri, temel ilkelere aykırı biçimde değişikliğe uğratılmış, iktidarların eline yeni baskı olanakları sağlanmıştır. Böylece halk oyu ile kabul edilmiş 1961 Anayasası, meşhur ve tanınmış deyimleriyle iktidar elinde «tebdil» ve «taygir» edilmiş, yamalı bir bohçaya döndürülmüştür. Tebdil ve tagyirlerin en önemlilerinden biri de, Anayasanın 136. cı maddesine yapılan saplamalardır. Bu saplama fıkralarla, Anayasanın yargılamaya ilişkin temel yapısını tümden bozan yeni bir mahkeme tipi oluşturulmaktaydı; olağanüstü sıkıyönetim uygulamalarını ve koğuşturmalarını sıkıyönetimsiz bir dönemde de devam ettirecek nitelikteki Devlet Güvenlik Mahkemeleri.

Daha adıyla bile Mussolini İtalyasını ve Franko İspanyasını anımsatan, faşist «devlet» kavramından yola çıktığı açık olan ve benzerlerine ancak faşist rejimlerde rastlanan mahkemelerdi bunlar. Değişiklik gerekçesine göre, güya bu mahkemeler «ihtisaslaşmış bir yargı merciinde süratli yargılama ve sonuçta cezada müessiriyeti» sağlayacaktı. Oysa, bunun için ayrı statüde mahkemelere gerek olmadığı açıktı. Daha değişiklik tasarısı tartışıldığı sırada dikkat çekilmişti: «Güvenlik ile «Mahkeme» bağdaşmaz kavramlardır diye. «Güvenlik önleyici zabıta anlamını taşır. Mahkeme deyimi bundan çok farklıdır. İnsanlık, mahkemenin aynı zamanda kollukla görevlendirildiği dönemi geride bırakmıştır.»

Bu eklentilerin, Anayasanın genel ilkeleri ve temel hükümlerine aykırılığı o kadar açıktı ki, ilk olanak doğduğunda bunların Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edileceği muhakkaktı. Gerçekten Anayasa Mahkemesi, daha önce başka bir vesile ile verdiği kararda şöyle demekteydi: «Anayasa hükümlerinin yasama organınca hiç bir kayda tabi olmadan değiştirilebileceği sanılmamalıdır. Bu nedenlerle, Anayasamızda değişiklik yapan kanunların Anayasaya uygunluğunun Anayasa Mahkemesince esas bakımından da denetlenmesi 1961 Anayasası temel ilkelerinin zorunlu bir sonucudur.»

Bu yüzden, Anayasanın ilk bölümündeki temel ilkelere, esprisine, kısaca Anayasaya aykırı Anayasa değişikliğine imkân sağlamak üzere, Anayasanın 147. ci maddesinde de aynı dönemde değişiklik yapılmış, Anayasa Mahkemesinin ancak, «Anayasa değişikliklerinin Anayasada gösterilen şekil şartlarına uygunluğunu» denetleyebilmesi hükmü getirilmiş bulunuyordu.

Böylece iktidara, Devlet Güvenlik Mahkemesi adı altında olağanüstü yargılama mercileri kurma olanağı verilmiş oldu.

OLAĞANÜSTÜ DÖNEMİN

DEVLET GÜVENLİK

Nihat SARGIN
Genel Sekreter

Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasası, «değiştirilip geriletilmiş olan Anayasa» nın da gerisindedir :

Anayasa değişikliğinden sonra sıra, Anayasaya sokturulmuş olan bu mahkemelere vücut verecek metnin yasalaşmasına geldi. Bu yasanın kısa bir incelemesi bile, bu metnin Anayasadaki değişikliğin verdiği olanakları da çok aştığını, değiştirilip geriletilmiş olan Anayasanın da çok gerilerine düştüğünü, böylece hemen her maddesinde Anayasaya aykırılıklar bulunduğunu gösterecektir. Örneğin :

— Mahkemelerin görevlerinin kanunla gösterilmesi gerektiği halde (Anayasa madde 136/1), Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görevlerini belirleyen 9. cu maddesinin (B) bendi «devletin ülkesi ve milleti ile bütünlüğü, hür demokratik düzen ve nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyet aleyhine işledikleri ve doğrudan doğruya Devlet güvenliğini ilgilendirdikleri takdirde T.C.K. nun 142'den 517' ye kadar hemen bütün maddelerinin ihlalini de mahkemelerin görev kapsamına almakta; bununla da kalmamakta, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt, Dernekler Kanunu gibi toplumsal, politik hayatı ve çalışma hayatını düzenleyen yasalarla ilgili bütün cezai koğuşturmaları da bu mahkemelerin görevi saymaktadır. Ve bunu «hür demokratik düzen», «devletin güvenliği»... gibi istenildiği biçimde yorumlanabilecek kaypak kavramlara ve tanımlara bağlı olarak görev kapsamını daraltıp genişletebilmektedir. Yani herhangi bir yasanın ihlali iddiasında, bırakınız eskiden olduğu gibi «tabii» yargı merciinin, Anayasaya sonradan sokulan «kanuni» yargı merciinin hangisi olduğu dahi önceden bilinememektedir.

— Bununla da yetinilmemiştir: Kanun, bir yandan bu mahkemelerin Ağırceza Mahkemesi derecesinde olduğunu söylerken, diğer yandan «ilk derece adalet mahkemeleri, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin görev konusuna ilişkin kararlarına uymak zorundadır» diyerek onlara dolaylı yoldan bir üst mahkeme statüsünü kazandırmakta, eşitlik kuralını çiğnediği gibi, görevin sınırını Devlet Güvenlik Mahkemesi savcı ve hakimlerinin takdirine bırakmaktadır.

— Bu mahkemelerin yargı çevresinin değiştirilmesi hükümet «kararname» siyle mümkün kılınmıştır. Bunun anlamı, bir genel mahkemede görülmekte olan bir davanın dahi, daha sonuçlanmadan, Devlet Güvenlik Mahkemesinin çevresini o davanın görüldüğü yöreyi de kapsayacak biçimde genişletecek bir kararnameyle, yani hükümetin isteği ile Devlet Güvenlik Mahkemesine devredilmesi zorunluluğunun getirilmiş olmasıdır.

— Bu mahkemelerin başkan ve üyelerini sonuçta hükümet tayin etmektedir. Yasa metnindeki resmi ifadeyle Bakanlar Kurulunun göstereceği iki katı aday arasından birisinin Yüksek Hakimler Kurulunca seçilmesi, yani hükümetin göstereceği adaylardan birini mutlaka tercih zorunluluğu, gerçekte bir «seçim» değil hükümetçe «tayin» yapıldığını göstermektedir.

— Görev süreleri ancak üç yıl olup yeniden aday gösterilme endişeleri, onları iktidara daha fazla bağlıyabilir.

— Mahkemenin asker üyeleri ise göstermelik bir seçim de olmaksızın doğrudan Milli Savunma Bakanı ve Başbakan tarafından hazırlanacak bir kararnameyle atanmaktadır.

— Özel usul hükümleriyle de reddi hakim talebinin red isteminde bulunulan hakim veya hakimlerin de bulunduğu kurulca karara bağlanması, bu kararın yargıtay safhasına kadar kesin olması, mahkemenin inzibatı gerekçesiyle savunma hakkını kısıtlayıcı bir sürü düzenleme getirilmiş bulunmaktadır.

Örnekleri çoğaltmaya gerek yok. Bu kanun Anayasaya okadar aykırıdır, ve kamu vicdanında öyle derin tepkilere yol açmıştır ki, bizzat bu kanunla kurulmuş olan mahkemelerden birisi bu kanunun iptali için Anayasa Mahkemesine başvurma zorunluğunu duymuştur.

Bugün Anayasa Mahkemesi bu yasayı iptal etmiş bulunuyor. Fakat iptal kararının yürürlüğe girmesini bir yıl sonraya ertelediğinden Mahkemeler faaliyetlerini sürdürmektedirler.

İptal edilen bir yasaya, yani mevcut olmayan bir yasaya dayanarak koğuşturma yapmanın, hüküm vermenin nasıl mümkün olduğunun tartışmasına girecek değiliz. Yalnız en azından şunu hatırlatmakta yarar var: Kurucu Mecliste Anayasa taslağının görüşülmesi sırasında iptal dolayısıyla bir boşluk doğacağı hallerde iptal kararının yürürlüğe girmesinin bir süre ertelenmesi konusu tartışılırken bu süre içinde iptal edilen maddenin vatandaşlar hakkında uygulanıp uygulanamıyacağı üzerinde titizlikle durulmuş ve bunun sakıncaları ayrıntılarıyla açıklandıktan sonra Anayasa komisyonu sözcüsüne şu soru yöneltilmiştir :

«Anayasa Mahkemesi bir kanunu Anayasaya aykırı görerek iptal etmiştir Ancak, bu kanunun ilgili hükmü daha altı ay yürürlükte bırakılacak ise, bu takdirde hüküm vatandaş hakkında uygulanacak mı, uygulanmıyacak mı? Bu kanun artık yürürlükte olmadığına göre, acaba vatandaş mahkemede, bu kanun Anayasaya aykırıdır, bana tatbik edilemez diye defi yoluyla itiraz edebilecek mi, edemiyecek mi?»

Anayasa komisyonu sözcüsünün soruya cevabı aynen şöyle: «Bu altı aylık (Anayasanın halk oyuna sunulan şeklinde sürenin son sınırı altı aydı, 12 Mart dönemi değişiklikleri sırasında bu madde de değiştirilip süre bir yıla çıkarıldı) altı aylık müddetin konulmasının sebebi, iptal istemi ile bir kanun boşluğuna mani olmak içindir Yoksa Anayasaya aykırı bir kanunu vatandaşlara tatbik etmek için değil. Binaenaleyh bu devre içinde defi davası açmak gayet tabii caizdir.» Böyle bir durumda itirazın ciddi olup olmadığının incelenmesi de söz konusu olamıyacaktır; çünkü yasa zaten Yüksek Mahkemece iptal edilmiştir. «Hükmün uygulanacak bir hüküm olduğu sonucuna varılmış ise itiraz yoluna başvurmak gerekecektir». Mahkeme de duraksamaksızın konuyu Anayasa Mahkemesine götürecektir.

Oysa Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasasının iptali dolayısıyla bir boşluk da doğmuş

MAHKEMELERİ

olamaz. Bu mahkemeler kurulmadan önce aynı davalara bakan adalet mahkemeleri mevcuttur. Bugün de aynı görevi görebilirler.

Ancak fiiliyatta görülen bu mahkemelerin görevlerine devam ettiğidir.

Bazı uygulamalar, iptal edilen yasanın kapsamının da gerisindedir :

Yukarda, Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasasının, değiştirilip geriletilmiş olan Anayasanın da gerisine düştüğü, hemen her maddesinin Anayasaya aykırılığı örneklerle kısaca belirtilmeye çalışılmıştı. Bazı uygulamaların ise, yasanın kapsamını da çok aştığı, onun da gerisine düştüğü görülmektedir.

Bir siyasi partinin Devlet Güvenlik Mahkemesinde yargılanmak istenmesi üzerinde durmak istiyoruz: Çark Başak'ın geçen sayısında değinildiği üzere, bir siyasi partinin kurucu ve yöneticileri, Parti'nin programının 141. ci maddeye aykırılığı iddiasıyla İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesinde yargılanmazlar.

Anayasanın 56. cı maddesi aynen şöyle der: «Siyasi partiler, ister iktidarda, ister muhalefette olsunlar, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır...» 57. ci madde de, partilerin uyması gereken temel kuralları belirler ve bunlara uymayan partilerin «temelli kapatılacağını» söyleyerek son fıkrasında partilerin bağlı oldukları yargı mercilini de açıklıkla ifade eder: «Siyasi partilerin kapatılması hakkındaki davalara ancak Anayasa Mahkemesinde bakılır ve kapatma kararı ancak bu mahkemece verilir.»

Anayasanın bu açık hükümleri uyarınca siyasi partilerin «hukuki rejimi» ne ilişkin bütün konuları düzenleyen Siyasi Partiler Kanunu da bu konuda çok açıktır. Ayrıca kapatmaya yol açabilecek durumları, kapatma öncesinde başvurulacak yöntemleri ve kapatma ile ilgili diğer hususları ayrı maddelerinde ayrıntılarıyle ele almıştır. Kanunun 111. ci maddesinde şöyle denilmektedir: «Anayasa Mahkemesince bir siyasi parti hakkında kapatma kararı :

1. Parti tüzüğünün veya programının yahut partinin faaliyetlerini düzenleyen ve yetkili parti organları veya mercilerince yürürlüğe konulmuş olan diğer parti mevzuatının bu kanunun dördüncü kısmında yer alan maddeler hükümlerine aykırı olması; veya

2. Parti Genel Kongresince yahut merkez karar organı veya merkez yönetim organı veyahut Türkiye Büyük Millet Meclisindeki grupların genel kurullarınca bu kanunun 4. üncü kısmında yer alan maddelerin hükümlerine aykırı karar alınması yahut genelge veya bildiriler yayınlanması takdirinde verilir.

...... (Maddenin bundan sonraki fıkraları, ilk fıkralarda sayılanlar dışında kalan parti organ ve mercilerinin işledikleri suçlar dolayısıyla ve hangi şekil ve şart altında kapatmaya yol açabileceği ve bu konudaki hukuki prosedürü açıklamaktadır.)

Kanunun, 83-107. nci maddeleri, yani tam 25 maddesi siyasi partilerin tüzük, program ve yetkili organ çalışmalarıyla hangi hallerde «Anayasanın temel düzeninden ve ilkelerinden ayrılmayı veya Anayasa düzeninin yıkılmasını hedef tutan yahut bu sonucu doğurabilecek mahiyette olan her davranış» ı tek, tek incelemekte, hangi durumlarda partinin kapatılmasının gerektiğini ayrıntılı olarak saptamaktadır. Bunun için geniş bir kontrol mekanizması da oluşturulmuştur. «İdari merciler ve mahkemeler dahi bu gibi fiil veya hallere bilgi edindikleri zaman durumu derhal mahalli Cumhuriyet savcılıklarına bildirmekle; C. savcılıkları da edindikleri bilgileri derhal Adalet Bakanlığına ve C. Başsavcılığına yazıyla bildirmekle» yükümlü kılınmıştır. C. Başsavcısı da, «resen, Bakanlar Kurulunda görüşüldükten sonra Adalet Bakanının istemi üzerine,» bazı hallerde bir siyasi parti yetkili organının başvurmasıyla Anayasa Mahkemesinde dava açma yetkisine sahip tutulmuştur.

O halde, bir siyasi partinin, olayımızda olduğu üzere, «program» ı yalnızca S.P.K. nunda yazılı yasaklamalara aykırı olmamak zorundadır ve bu hükümlerle bağlıdır. Bu zorunluluğa aykırı bir durumun mevcut olup olmadığına karar verecek tek yetkili yargı mercii de, aynı zamanda en yüksek yargı organı olan ve «kararları Devletin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlayan» Anayasa Mahkemesidir. Bu, siyasi partiler için özel bir Anayasal güvencedir. Böylece, Anayasa, siyasi partileri ve ona bağlı olarak parti yetkililerini, T.B.M.M. üyelerinin «dokunulmazlık» ı konusunda bir örneği görüldüğü üzere iktidarların muhtemel baskı ve sultasından korumak istemektedir.

Olayımızda ise, Anayasa Mahkemesi ile ilgisi bulunmayan ve nitelikleri yukarıda belirtilmiş olan bir mahkemenin iddia makamı, iddianamede yasa ihlâlinin «bir parti faaliyeti ile de değil, doğrudan programla oluştuğunu» ileri sürmekte ve aynen şöyle demektedir: «Bu dava doğrudan doğruya parti tüzüğünün 21. nci maddesinde belirtildiği üzere programı aynen tatbik etmek için iktidar olmaya adaylığını koyan **bir siyasi partinin yasalara aykırılığı** davasıdır. Bu nedenle tartışma sarih bir konu olan **partinin programı** üzerinde olacaktır.» Böylece iddianame de, asıl yargılanacak olanın gerçek kişilerden önce bir tüzel kişilik olarak partinin kendisinin olduğunu ve Programın yargılandığını kabul etmektedir. Bu ise, başlı başına iddia makamının D.G.M. yasasının olanaklarının da dışına çıktığını, Devlet Güvenlik Mahkemesini salt Anayasa Mahkemesinin yetkisinde olan bir alana çekme ve Anayasa Mahkemesinin yerine geçme isteğini ortaya koymaktadır. Gerçekten uygulama, yasanın da sınırlarını aşmış, daha da gerilere düşmüştür. Gerçi, gene iddianamede ifade edilmelidir ki, «bu dava partinin kapatılması davası değildir». Ama bu ifade havada kalmaya mahkûmdur. Çünkü, iddia kabul görürse, Program ve ona bağlı olarak kurucu ve yöneticiler, eğer daha sonra aynı programı gerçekleştirmek üzere yeni üyeler ortaya çıkacak olursa, doğal olarak onlar da mahkûm edilecek olduğuna göre. Partinin tüzel kişilik olarak hukuki varlığının is men dahi devamına imkan bırakılmamış, Parti fiilen kapatılmış olacaktır.

Bir partinin çalışmaları sırasında ve bu yolla, kapatılmayı gerektirmeyecek bir yasa ihlâli söz konusu olabilir; ilgili ceza mahkemesi duruma el koyabilir; ancak böyle bir durumda sorumlular hakkında kovuşturma yapma bahse konu olabilir belki. Oysa olayımızda durum açıktır: 141. maddenin Siyasi Partiler Kanununun «Parti yasaklamaları» bölümündeki karşılığını bir yana bırakınız; D.G.M. yasasının birinci maddesi hangi tip suçlara bu mahkemelerin bakacağını belirlerken kullandığı ölçütler, hemen aynı biçimde Anayasanın 57. maddesinde siyasi partilerin uyacakları esaslar olarak açıklanmış, bunlara uymayan partilerin temelli kapatılacağı belirtilmiştir. S.P.K. nun parti yasaklamaları bölümünün gerekçesi de aynı ölçütleri ortaya koymaktadır.

Öyleyse program ve ona bağlı olarak kurucu ve yöneticiler hakkında ileri sürülen iddia, öncelikle bir tüzel kişilik olarak partinin kendisi için mevcut olmak ve öncelikle bu konuda bir karara varmak gerekir. Bu kararı verecek tek yargı organı da Anayasa Mahkemesidir. O halde öncelikle Anayasa Mahkemesinin bir karara varmasından, bu kararın da Partinin kapatılması biçiminde olmasından sonradır ki, ancak Anayasa Mahkemesinin saptadığı ihlâl ölçüsünde, yöneticilerin ceza mahkemesinde sorumlulukları söz konusu olabilir.

Oysa, olayımızda böyle bir durum yoktur. Anayasa Mahkemesi bu konuda bir karar vermemiş, hatta bu mahkemede bir dava da açılmamıştır. Muhtemelen C. Başsavcılığınca Partinin, programı ile yasaları ihlâli bahis konusu dahi değildir. Olayımızda sanıklar ve vekilleri, bu konuda usule ilişkin itirazlarını yapmışlardır ve Mahkeme heyeti bu yazının yazıldığı sırada görüşünü bir kararla belli etmiş değildir. Ancak, Mahkemenin kararı ne yolda tecelli ederse etsin, bu güne kadarki gelişme, uygulamanın, D.G.M. yasası kapsamını da aştığı gerçeğini değiştirmeyecektir.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasa teklifleri yeniden Meclis gündeminde :

Bu gün, iptal edilen yasa yerine aynı nitelikte yeni «teklif» ler Meclis gündeminde bulunuyor. MC'nin kanatları arasında, - yarım asırlık Cumhuriyet döneminde, eski yılların toplamından da fazla bu gün, 163. maddenin ihlâli sayılabilecek nitelikte hareketler görülmekte iken bu madde zaten fiilen uygulanmamakla birlikte - yasa kapsamına 163. maddenin alınıp alınmaması konusunda çıkan anlaşmazlık, önerilerin «Hükümet tasarısı» olarak gelmesini engelledi. Ama MC'nin başı Demirel daha dün yaptığı konuşmada «bu kanunun çıkması için elden geleni yapacaklarını, gerekirse Meclisleri olağanüstü toplantıya çağıracaklarını, ama kanunu mutlaka çıkaracaklarını» söyledi.

Bu kanuna karşı çıkmak yurttaşlık borcudur :

Faşist tırmanıştaki en önemli silahlarından birini yitirme durumunda olan MC ve başı Demirel kanunu mutlaka çıkarmayı isteyebilir, isteyecektir. Ama nitelikleri kısaca belirtilmeye çalışılan bu çağ dışı yasaya, uygulamalarına, ve onun yeniden yasalaşmasına bütün demokratik olanaklarla sonuna kadar karşı çıkmak işçi ve emekçi sınıfların, aydınların, onların politik ve demokratik örgütlerinin, tek tek sosyalistlerin, demokratların, yurtseverlerin borcudur. Hattâ daha da ötede «uyanık bekçi» durumundaki bütün yurttaşların borcudur, bir yurttaşlık görevidir.

PARTİLİ İŞÇİLER VE SENDİKAL MÜCADELE

Parti üyesi, işçiler arasındaki birlik ve dayanışmayı savunup, geliştiren bir militandır. Parti üyesi işyerinde ve sendikada üstesinden gelebileceği görevlere fedakarca gönüllü olan ve bu görevleri en büyük başarıyla yerine getiren grev gözcüsüdür, öncüdür, temsilcidir. Öte yandan, partili işçi, ilerici sendikal hareketin bugün Türkiye'de güç ve çalkantılı bir dönem yaşamakta olduğunu bir an bile gözden uzak tutmayan kişidir. D.İ.S.K.'in ilk kuruluş ilkelerinden sapmasını önlemeye, önlemekten de öte, bu ilkelerin pratikte somutlaşmasını sürekli geliştirmeye çalışmak, herkesten önce Türkiye İşçi Partili işçilerin görevidir.

Parti üyesi bir işçinin, gerek çalıştığı fabrikada ve gerekse üye olduğu sendika içerisinde yapması gereken önemli görevler ve üstleneceği ağır sorumluluklar vardır. Bu görev ve sorumluluklar, bir parti üyesi olarak kendine düşen görev ve sorumluluklar bütünü içinde en büyük yeri tutar. İşyerinde ve sendikasında bir partili gibi mücadele etmeyen, bir partili gibi davranmayan işçi, partililiğin ilk gereklerini yerine getirmiyor demektir.

Ekonomik mücadele, sınıf mücadelesinin, yani işçi sınıfının sömürüden ve baskıdan kurtulma, kendisiyle birlikte bütün emekçileri kurtarma mücadelesinin bir parçasıdır. Ücretlerin yükseltilmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, iş güvenliğinin artırılması, işyerinde ve sendikada işçilerarası dayanışmanın, birliğin güçlendirilmesi bugün için olduğu kadar, gelecek için de önemli kazanımlardır. Sendikal mücadelede sağlanan başarılar politik ve ideolojik mücadele olanaklarını genişletir, işçi kitlelerini eğitir.

İşçi sınıfının ekonomik mücadele örgütleri olan sendikalar belirli özellikleri taşıdıkları zaman gerçek değerlerini kazanırlar. Sendikalar demokratik bir işleyişe sahip oldukları işçi çıkarlarını tutarlı, kararlı bir biçimde savundukları ve mücadelelerini işçi sınıfının iktidar mücadelesi ile bütünleştirdikleri ölçüde görevlerini yerine getirebilirler. Sendikalar içinde örgütlenme ve sendikaların sınıf örgütü niteliklerini güçlendirme çalışmalarında en büyük yük dün olduğu gibi bugün de, partili işçilerin üstündedir.

Partili işçilerin sendikal mücadeledeki görev ve sorumlulukları değişik koşullarda değişik biçimler alır.

Parti üyesi işçinin çalıştığı işyerinde işçiler sendikalı değilse, öncelikli görev işkolundaki ilerici, D.İ.S.K.'e bağlı sendika ile temas kurup, işçilerin bu sendikada örgütlenmelerini sağlamaktır. Ekonomik mücadelenin örgütlü bir şekilde yürütülmesi, ve bu örgütün «sözde işçi, özde patron» örgütü olmayıp, gerçek işçi örgütü olması zorunluluğu partili işçiye sendikalaşmanın öncülüğü görevini verir.

Çalıştığı fabrikada sarı sendikanın örgütlü olması halinde, partili işçinin görevi, sarı sendikacılığın ne olduğunu, üyesi bulundukları örgütün ne biçim bir örgüt olduğunu, yanlışlarını ve örgüt yöneticilerinin ihanetlerini, somut olaylara dayanarak ve bıkıp usanmadan arkadaşlarına anlatmak, onları ikna ederek gerçek örgütlenme için harekete geçirmektir. Devrimci sendikacılığı savunmaktır. Bugün çoğu işkollarında ilerici, D.İ.S.K. üyesi sendikalar vardır. Geriye kalan işkollarında da, sendikal çalışma, sonuçta D.İ.S.K. çatısı altında toplanmaya yönelik olmalıdır.

İlerici, D.İ.S.K. üyesi sendikalar tarafından örgütlenmiş işyerlerinde çalışan parti üyelerinin sorumlulukları da en az öteki parti üyesi işçiler kadar büyüktür. İşyerinde çalışan tüm işçilerin aynı örgüt içinde bütünleşmelerini sağlamak, sarı sendikaların bölücü çalışmalarına karşı çıkmak, baskılara ve haksızlıklara karşı diğer işçileri uyarmak ve sendika merkezini durumdan haberdar etmek buradaki arkadaşlarımızın en öncelikli görevleridir. Parti üyesi, işçiler arasındaki birlik ve dayanışmayı savunup, geliştiren bir militandır. Parti üyesi işyerinde ve sendikada üstesinden gelebileceği görevlere fedakarca gönüllü olan ve bu görevleri en büyük başarıyla yerine getiren grev gözcüsüdür, öncüdür, temsilcidir. Öte yandan, partili işçi, ilerici sendikal hareketin bugün Türkiye'de güç ve çalkantılı bir dönem yaşamakta olduğunu bir an bile gözden uzak tutmayan kişidir. D.İ.S.K.'in ilk kuruluş ilkelerinden sapmasını önlemeye, önlemekten de öte, bu ilkelerin pratikte somutlaşmasını sürekli geliştirmeye çalışmak, herkesten önce Türkiye İşçi Partili işçilerin görevidir.

Ancak, neyin yapılması gerektiğini bilmek yeterli değildir; neyin nasıl yapılacağını bilmek gerekir. Bu açıdan, sendikal mücadele içinde kazanılmış tecrübelerin özetlenerek bütün partili işçilere aktarılması, belirli yanlışların en aza indirilmesine yardımcı olabilir.

Geçmiş tecrübeler şunu göstermiştir: Parti üyesi işçi, herşeyden önce, işçi ahlakına sahip, tutarlı, ciddi ve fabrikadaki görevini gereği gibi yapan, patrona «açık vermeyen» kişi olmaya dikkat etmelidir. Mücadelede zaafları yüzünden patron karşısında ezilen, ona boyun eğen bir duruma düşmemenin ilk şartı budur.

Parti üyesi işçi, sınıf bilinciyle ve bilgisiyle arkadaşları arasında kendini kabul ettiren kişidir. Bilimsel sosyalizmin ilkelerinden toplu sözleşme mevzuatına kadar mücadelesi için gerekli her şeyi öğrenmek için sürekli çaba sarfeder. Öğrenmeye açıktır; bütün zorluklara rağmen okumayı aksatmaz.

Parti üyesi fabrikasındaki işçi topluluğunun eğilimlerini, özlemlerini iyi değerlendiren bu topluluğun değişik politik görüşlere sahip insanlardan oluştuğunu unutmayan, sorunları çözümlerken varolan yapının hesaba katılması gerektiğini gözden kaçırmayan kişidir. Partili işçilerin sendikal mücadelede başarılı olmalarında fedakarlık ve kararlılıkları kadar, gerçekçilik ve esnekliklerinin de büyük payı vardır.

Parti üyesi işçi, ekonomik örgütün görev ve işlevleri ile politik örgütün görev ve işlevlerini birbiri ile karıştırmayan, partinin görevlerini sendikaya, sendikanın görevlerini partiye yükleme yanlışına düşmeyen kişidir. Kendi mücadelesinde de fabrika ve sendika içindeki çalışması ile öteki çalışmalarını birbirine feda etmeyen bir tutum içindedir. Ve fabrika ve sendikal çalışmalarını her zaman ve öncelikle uzun vadeli açıdan değerlendirir.

Kısaca, parti üyesi işçi önderdir, örnektir.

Önder olmak, kitlelerin güvenini kazanmış, sevilen, sayılan bir önder olmak elbette kolay değildir. Çeşitli sendikalar içerisinde, gerçek önder olmanın gerektirdiği güçlüklere katlanmadan, nitelikleri kazanmadan; dalkavukluk ederek, gerçekleştirilmesi olanaksız vaadlerde bulunarak, herşeye muhalefet edip puan kazanacağını hesaplayarak, keskin ve hızlı laflar ederek kolay yoldan önder olmak isteyenler de vardır. Bu da bir yöntemdir. Bazan ilk görünüşte geçerli de olabilmektedir. Ancak bu önderlikler kısa sürmekte ve kitleler, sözde «önder» lerin içi boş, yeteneksiz, sahtekar olduklarını görmektedirler.

Partili işçinin bu tip yollara sapması, hele hele bu tip davranışların parti tarafından bağışlanması sözkonusu değildir. Partililere düşen önder işçiliğin gerçek örneklerini vermektir.

Partimiz gittikçe artan bir hızla işçi önderlerini kendi içine alırken, işçi üyelerinin önderlik niteliklerini geliştirebilmeleri açısından içinde bulunduğumuz koşullarda en elverişli bir yapıya sahip bulunmaktadır. Sendikal mücadele daha geniş çapta, daha örgütlü ve tutarlı bir şekilde yürütüldükçe bu kan bağı artan bir güçlülük ve verimlilik kazanacaktır.

Bu bütünsellik içinde yürütülen her sendikalaşma çalışması, her grev ve direniş, ilerici sendikaların sınıf niteliklerini güçlendirmek için verilen mücadelenin her bir parçası, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm yolunda atılmış birer adımdır.

EKONOMİK BUNALIM KARŞISINDA MC

«ÜLKEMİZDE DE AÇIKÇA GÖRÜLDÜĞÜ GİBİ, BÜTÜN ANTİ - DEMOKRATİK EĞİLİM VE UYGULAMALARIN KAYNAĞI İŞBİRLİKÇİ, TEKELCİ BÜYÜK SERMAYE VE BÜYÜK TOPRAK SAHİPLERİNİN EKONOMİK EGEMENLİĞİDİR. ANTİ - DEMOKRATİK, FAŞİZAN EĞİLİMLERİN BU KAYNAĞI KURUTULMADAN, YANİ BÜYÜK BURJUVAZİNİN, TEKELLERİN BU EGEMENLİĞİ KIRILMADAN, BUNU HEDEF ALMADAN, BUNLARI KİTLELERDEN SOYUTLAMADAN VERİLECEK DEMOKRASİ MÜCADELESİ GEÇİCİ BAŞARILARLA YETİNMEK ZORUNDA KALMAYA MAHKUMDUR, FAŞİZM TEHLİKESİ VE BU YÖNDE EMELLER TOPLUMSAL DAYANAKLARIYLA YAŞAMAYA DEVAM EDECEKTİR. BUNDAN DOLAYI, TUTARLI DEMOKRAT OLMAK, TUTARLI DEMOKRASİ MÜCADELESİ VERMEK, BU MÜCADELEYİ TÜM TOPLUM YAPISININ DEMOKRATİKLEŞMESİ İÇİN MÜCADELE DÜZEYİNE YÜKSELTMEKLE MÜMKÜNDÜR.»

Milliyetçi Cephe, devlet çarkının başına oturmaya hazırlandığı sıralarda, ekonomik sorunları çözme iddiasını iktidarı için başta gelen bir gerekçe olarak kullandı. Böyle bir propagandaya emekçi kitlelerin gözünde kendisinden önceki hükümeti ve özellikle C.H.P.'yi yıpratmak için ihtiyacı vardı. Daha Milliyetçi Cephe iktidara gelir gelmez amacın gerici partiler koalisyonu için en elverişli zaman ve koşullarda seçimlerin yenilenmesi olduğu belli edilmişti. Dolayısıyla, 1974 zamlarının daha da ağırlaştırdığı olumsuz gelişmelerin abartılmasına ve ucuzluk, iş, ücret ve maaş artışları, yeni sosyal güvenlik hakları ile süslenen bir hayalin kitlelere kabul ettirilmesine dayanan propaganda kampanyası M.C.'nin planlarına denk düşüyordu.

Ancak ekonomik sorunları çözme propagandasının asıl amacı, hazırlanılan iktidarın sınıfsal dayanaklarına, başta büyük burjuvazi olmak üzere tüm sömürücü güçlere gerekli güvencenin verilmesiydi. Gerçi 1971 - 1973 rejiminin ilerici ve sosyalist gelişmeyi engellemek şöyle dursun güçlendirdiğini görerek paniğe düşen egemen sınıfların en geniş kesimlerinin desteği sağlanırken, yeni bir seçim başarısızlığına düşülmemesi için bazı tavizlere gerek olduğu belirtilmişti. Gerçi, büyük burjuvazinin talanı yoğunlaştırmasının asıl seçimli ya da seçimsiz faşist tırmanışın başarısından sonra sağlanabileceği hissettirilmişti. Ama yine de, faşizmin dönemeci henüz dönülmeden önce de, sermaye birikimine yeni kaynaklar sağlanması, yıllardır beklenen bazı köklü düzenlemelerle ek soygun kapılarının aralanması gündemdeydi. En azından varolan çarkın ciddi sorunlarla karşılaşılmaksızın döndürülmesi bekleniyordu.

İktidarın bir yılı aşkın uygulamaları, bu planın her iki yönüyle de başarısızlığa uğradığını göstermektedir. Eldeki olanaklar öylesine kısa dönemli hesaplarla kullanılmıştır ki, ekonomik bunalımın, ve dolayısıyla sosyal - politik bunalımının hafifletilmesi için M.C. iktidarının alınabilecek bazı tedbirleri almayan, bunalımın yoğunlaşmasına bir ölçüde katkıda bulunan bir tutum içinde olduğu ortaya çıkmaktadır.

MC'nin temsil ettiği güçler Türkiye'nin içine girdiği çıkmazın farkındadırlar. Varılan yol ayrımını alabildiğine belirginleştirip antikomünizmle, sosyalizm düşmanlığıyla taraftar toplamak istemektedirler. MC'nin politikası, **burjuvazinin çeşitli kesimlerine** en gerici, en terörcü yönetim alternatiflerini kabul ettirmeye yönelmiştir. Demirel'in hedefi her ne pahasına olursa olsun seçimlerden galip çıkmaktır. Uzun dönemli ekonomik hesaplardan kaçınılması bundandır. Varolan sanayi üretimi ve dış ödemeler çarkının döndürülebilmesi bakımından ciddi kayıplara yolaçacağı biline biline MC'nin anti - demokratik, faşizan yönetimine yandaş, taban kazanmaya yönelik büyük harcamalar yapılması da bundandır.

M.C. ve temsil ettiği güçler bilmektedirler ki, Türkiye bir yol ayrımına gelip dayanmıştır. Bu öyle bir yol ayrımıdır ki, ya kapitalizmin yapısal bunalımının yükü uzun vadeli politik düzenlemelerle işçi ve emekçilerin sırtına yüklenecek, ya da emperyalizmin ağları parçalanacak, tekellerin gücü kırılacak, sömürü olanaklarına etkili ve hızla genişleyen sınırlamalar getirilecek, sosyalizme doğru dönüşsüz bir ilerleyiş başlayacak. Ya işçi ve emekçilere özgürlükleri ellerinden alınarak, sırtlarındaki yük defalarca arttırılarak büyük sermayenin talanı ödetilecek, ya da kendi yarattığı bunalımın hesabı büyük burjuvazinin ve tüm gerici güçlerin kendisine sorulacak.

M.C. alternatiflerin olanca netliğiyle ortaya çıkması karşısında, biçimi ne olursa olsun birinci çözüm yolunun ortamını hazırlamak için elinden geleni yapmaktadır. M.C. iktidarının elinde bunalıma karşı kullanabileceği çok az olanak vardır; ancak o bunları bile kullanmamaktadır. Yalnızca birkaç gösterge bile, içinde bulunulan bunalımın kısa vadeli tedbirlerle ertelenmesinin, hafifletilmesinin gitgide olanaksızlaştığını göstermeye yetmektedir. İşsiz sayısındaki artış geçmiş yıllarda olduğundan da yüksek bir hız kazanmıştır. Toptan eşya fiatlarının yüzde 25'in üstünde bir artış göstermesi beklenmektedir. Kredi politikası artık adeta günlük ihtiyaçları karşılamaya çabalamak esasına göre düzenlenmiştir. Merkez Bankası fonları görülmemiş bir şekilde zorlanmaktadır. Hammadde, yedek parça - ara madde, ve yatırım malları açısından hemen hemen bütünüyle ithalata bağlı olan sanayi üretimi döviz kaynaklarının tümüyle erimesinin etkisiyle ciddi bir duraksamaya girmiştir. Ne kadar kötü şartlarla olursa olsun yabancı kredi bulunmasında Cumhuriyet döneminde eşi görülmedik güçlüklerle karşılaşılmaktadır. Mevduat hisse senetleri ve tahvil alım - satımı ve özel yatırımlar gerilemektedir. İthalâtta kısıntı haberleri ve kredi darlığı karaborsayı son 18 yıldır görülmemiş ölçülere ulaştırmıştır. Birkaç ayda bir yapılan küçük çaplı devalüasyonlar boyuna yeniden ve daha büyük oranda paranın dış değerinin düşürülmesinden öteye bir sonuç vermemektedir.

Gerçi bütün bu gelişmelerden yararlanan yine de büyük, tekelci burjuvazi olmaktadır. Ancak, talan öylesine korkunçtur ki büyük burjuvazinin bile köklü düzenlemeler yapılmadıkça düzenli ve güvenli bir şekilde, önemli sızıntılara yolvermeden varolan olanaklardan yararlanması ciddi güçlüklerle karşı karşıyadır. Kaldı ki egemen sınıfların öteki kesimleri, çağımızın kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı olduğu gerçeğinin bilincinin ötesinde, karşı karşıya bulundukları güçlükleri işçi ve emekçilere karşı bir **mukaddes ittifak**'ın çözebileceği propagandasına kapılmaya hazırdır. CHP Yönetici kadroları, Türkiye'de kapitalizmin ancak büyük dış desteklerle içinde bulunduğu derin krizden sıyrılabileceği görüşünden hareket etmektedirler. MC, CHP'nin planına gerekli desteği bulamamasını sağlamak ve emperyalizmin onayını almak için ağır uluslararası faturalar ödemeyi kabullenmektedir. M.C.'nin varlık nedeni gibi geleceği de faşizmdedir.

1976 Türkiye'sinde, M.C. iktidarı altında; hergün sokaklarda, fabrika önlerinde, üniversite bahçelerinde büyük sermayenin ve emperyalizmin direktifi ile nice yurtsevere kıyıldığı Türkiye'de, en geniş demokratik özgürlük dönemlerinden birinin yaşandığı izleniminin verilmeye çalışılması, egemen güçlerin ekonomi alanındaki politikalarının siyasal planda, hukuksal planda bir devamıdır. Faşizan tertiplerin yöneticileri gerçi bilinen bir oyunu yeniden sahnelemektedirler, ama seyircilerin yeniden seyretmesi ihtimali büyükse bilinen br oyunun tekrarlanması hiç de şaşılacak bir durum değildir.

Türkiye gerçekten bir yol ağzındadır. Alternatiflerin belirlenmesi için eldeki sürenin M.C.'nin göstermeğe çalıştığı kadar kısa olup olmadığı birinci planda önemli değildir. Partimizin 8 Temmuz 1975 tarihli Demokrasi Bildirgesi'nin bir bölümünün altını çizmenin, tekrar hatırlatmanın, mücadeleyi bu yönde yoğunlaştırmanın gerekliliği her adımda kendini belli etmektedir :

«Ülkemizde de açıkça görüldüğü gibi, bütün anti - demokratik eğilim ve uygulamaların kaynağı işbirlikçi, tekelci büyük sermaye ve büyük toprak sahiplerinin ekonomik egemenliğidir. Anti - demokratik, faşizan eğilimlerin bu kaynağı kurutulmadan, yani büyük burjuvazinin, tekellerin bu egemenliği kırılmadan, bunu hedef almadan, bunları kitlelerden soyutlamadan verilecek demokrasi mücadelesi geçici başarılarla yetinmek zorunda kalmaya mahkumdur; faşizm tehlikesi ve bu yönde emeller toplumsal dayanaklarıyla yaşamaya devam edecektir.

Bundan dolayı, tutarlı demokrat olmak, tutarlı demokrasi mücadelesi vermek, bu mücadeleyi tüm toplum yapısının demokratikleşmesi için mücadele düzeyine yükseltmekle mümkündür.»

SOSYALİST SİSTEM VE DÜNYA DEVRİMCİ SÜRECİ

ÇAĞIMIZ KAPİTALİZMDEN SOSYALİZME GEÇİŞ ÇAĞIDIR

Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Yakın geçmişe kadar kapitalizm tüm dünyayı kapsayan bir sistem iken, bugün dünyanın önemli bir bölümü kapitalizmin dışına çıkmıştır; artık bir kapitalist dünya sistemi, bir de, sosyalist dünya sistemi vardır. Temel çelişki bu iki sistem arasındadır. Sistem ayrımını doğuran temel öge, üretim güçleri ile üretim ilişkileri durumunun iki sistemde nitelikçe ayrı, birbirinin karşıtı olmasıdır.

Çağımızda kapitalizm devamlı gerilemekte, alanı daralmakta, sosyalizm ise güçlenmekte, genişleyip yayılmaktadır. Alanı daralan bu kapitalist dünya emperyalizm aşamasındadır ve hammadde kaynaklarını, pazarlarını ve özellikle sermaye ihracı ve yatırım alanlarını devamlı genişletmek zorundadır. Emperyalist aşamanın bu gerekleri ile dünyada sosyalizmin genişlemesinin doğurduğu fiili daralma durumunun çelişkisi, kapitalizmin kronik bunalımını daha da derinleştirmekte, çelişkiler keskinleşmekte, büyük köklü dönüşümlerin, devrimlerin koşulları oluşmaktadır. Gelişmiş kapitalist toplumlarda emek - sermaye çelişkisi şiddetini artırarak sürmekte, bu ülkelerde işçi sınıflarının barış, demokrasi ve sosyalizm için mücadeleleri güçlenmekte, dünya işçi sınıfı hareketi yeni aşamalara doğru yükselmektedir. Tüm toplumlar şu, ya da bu yoldan ve er geç sosyalizme geçecektir.

Emperyalist - kapitalist sistemin merkezleri, bu sistemi korumanın bir aracı olarak, her zaman, işçi sınıfı iktidarının uluslararası bir güç haline gelmesini önlemeye çalışmışlardır. Bunun için de, sosyalizmi varolduğu tek ülkede «tecrit» etmeye çalışmak uzun yıllar sosyalizme karşı uyguladıkları temel politika olmuştur. Bu politikanın sonunu getiren somut olgu II. Dünya Savaşıdır.

I. Dünya Savaşında, kapitalist ülkelerin bir bölümünün, Hitler faşizmine karşı o zamanın tek sosyalist ülkesiyle ortak bir cephe oluşturmak zorunda kalması kapitalizmin bir dünya sistemi olarak temellerinin sarsılmakta olduğunu göstermiştir. Savaş sonrasında Alman - İtalyan - Japon faşizmine karşı kazanılan zafer, kapitalist dünyada demokratik hareketlere ve işçi sınıfı mücadelesine genel bir sıçrama kazandırmıştır. Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinde anti - faşist direniş hareketi, giderek burjuvaziye karşı bir iktidar mücadelesine ve işçi sınıfı iktidarının kurulmasına dönüşmüştür. Diğer bazı Avrupa ülkelerinde işçi sınıfı partileri hükümete ortak olma noktasına gelmiş, birçok ülkede önemli sanayi kollarının devletleştirilmesi sağlanmıştır. Emperyalizmin yol açtığı ve sosyalizmin bütün çabalarına rağmen önlenemeyen bir savaş sonunda, sosyalizmin ve halk kitlelerinin katkısıyla faşizmin yıkılması, burjuva iktidarlarının temellerini sarsarak giderek anti - kapitalist bir gelişimi başlatmıştır.

Emperyalizm, özellikle ABD'nin eliyle, hızla gelişen demokratik hareketi, bazı ülkelerde gizli yada açık müdahalelerle geri çevirebilmiştir. Buna rağmen, Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinde, Çin, Kore ve Vietnam'da işçi sınıfı iktidarlarının kurulması engellenememiştir. II. Dünya Savaşıyla başlayan, işçi sınıfı iktidarının uluslararası bir güç haline gelmesi süreci, dünya sosyalist sisteminin kurulmasıyla sonuçlanmıştır. Bu olgu emperyalizmi, gecikmeden militarizmi yeniden en ön plana çıkarmaya ve sosyalizme karşı bir dizi askeri blok oluşturmaya zorlamıştır. Aslında militarizm, emperyalizmin, kapitalizmin gerilemesini olduğu yerde durdurma amacıyla genel olarak gericiliği, demokrasi düşmanlığını ve sömürgeciliği tırmandırma politikasının bir parçası olmuştur.

Bu tırmanmanın durdurulmasında ve geriletilmesindeki başlıca faktör, sosyalizmin güçlenmesi ve işçi sınıfı iktidarıyla yönetilen ülkelerin işbirliği ve bütünleşmeyi başarmaları olmuştur. Böylece, kapitalizmin kuşatması içindeki sosyalizmin bu çemberi kırması, bir dünya sistemi olan sosyalizme dönüşmesi, emperyalizmin günümüzdeki gerilemesinin temel nedenini oluşturur. Sosyalizm, kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinin itici gücü olma niteliğini, bir dünya sistemi halini alarak daha da güçlendirmiştir.

Sosyalizmin uluslararası bir sistem niteliği alabilmesinin ilk önemli sonucu, devrimini yeni yapmış ülkelerde sosyalizmin kesin zafere ulaşması olmuştur. Kapitalizmin dışardan bölme ve içerde karşı devrimi kışkırtma politikaları başarısızlığa uğratılarak güçlendirilen sosyalizmi kurma süreci sosyalizmin ekonomik potansiyelinde ve savunma olanaklarında bir sıçrama yaratmıştır. Sosyalizm böylece dünya politikasını etkin olarak belirleyen bir güç olmuştur. Bu yolla, dünya politikasının o güne kadarki temelleri değişmiştir. Uluslararası dayanışma ilkesinin, ortak ve güçlü bir dış politika uygulanarak pratiğe geçirilmesi, emperyalizmin elinde tuttuğu «savaş yoluyla şantaj» silahını onun elinden düşürmüştür. Kapitalist ülkelere, sosyalist ülkelerle barış içinde birarada yaşama ilkesinin kabul ettirilmesiyle kalıcı bir barışın temelleri atılmıştır. Uluslararası ortamdaki bu olgu (yumuşama) bugün dünya devrimci hareketinin, emperyalizmin provokasyon silahını etkisizleştirerek daha da hızlı gelişmesini sağlamaktadır.

Sosyalist sistemin dünya devrimci süreci üzerindeki hızlandırıcı etkisinin diğer bir yönü, iki sistem arasındaki nitel farklılığın çarpıcı biçimler alması, kapitalist ülkelerdeki sınıf mücadelesinin hedeflerini belirlemesi ve genel demokratik hareketi sınırlı reform taleplerini aşmaya zorlamasıdır. Kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı partilerinin, sosyalizmin başarılarını emekçi kitlelere yaymaları ve onun deneylerini özümlemeleri bu olguyu tamamlamaktadır.

Sosyalist sistemin ulusal kurtuluş hareketleri üzerindeki olumlu etkisi de, aynı şekilde çok yönlü olarak işlemektedir. II. Dünya Savaşından bu yana 80'in üzerinde Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkesi siyasal bağımsızlıklarını kazanmışlardır. Sosyalizmin emperyalizmi bir sistem olarak geriletmesi, sömürülen halkların emperyalizme karşı zaferini bugün daha da kolaylaştırmaktadır. Öte yandan, ulusal kurtuluş hareketleri karmaşık bir sınıf yapısına sahiptir. Proleter olmayan sınıf ve tabakaların çoğunlukla yer aldığı bu sürecin tutarlı bir anti - emperyalist çizgide gelişmesi ve sosyalizme doğru ilerlemesi ise, sosyalizmin dünyadaki başarılarının «örnek olma» etkisi ve onun üretici güçleri geliştiren desteği altında çok geniş imkanlara sahip olmaktadır. Emperyalizmin savaş tehditinin giderek etkisizleştirilmesi, yalnız sosyalist sistemin güvenliğini sağlamamakta, emperyalizmi bir bütün olarak silaha başvuramaz hale getirmektedir. Ulusal kurtuluş mücadelesi veren halkların sosyalist sistemle kurdukları dayanışma, başarılarının vazgeçilmez şartı haline gelmektedir.

Ancak, emperyalizmin sosyalizm karşısında birçok mevziyi kaptırarak gerilemesi, emperyalizmin, eninde sonunda sosyalist ülkeler üzerinde hakimiyet kurma isteğini ortadan kaldırmamıştır. Sosyalizmi bir vuruşta yok etme politikasının yerini, şimdi, sosyalist sistemi derece derece zayıflatma politikası almaktadır. Bu politika, sosyalist ülkeler arasında ayrılıklar yaratma, gelişen demokratik hareketleri sosyalizmden koparıp kendi güdümüne sokma, ve ulusal kurtuluş hareketlerini sosyalist sisteme yabancılaştırma taktiklerini içermektedir. Bu gerçekler, anti - emperyalist güçlerin dünya çapında dayanışması zorunluluğunu daha da arttırmaktadır.

partili,çark başak'ın en iyi muhabiri, en iyi dağıtımcısı ve en iyi okuyucusudur.

LÜBNAN'DAKİ GELİŞMELER

Filistin halkının otuz yıla yakın bir zamandır çektiği çileye bir son verilmelidir. Lübnan'da Filistin'lilere karşı girişilen imha harekatı mutlaka durdurulmalıdır. Hiç bir politik ve askeri güç dengesi hesabı Lübnan'da Filistin'lilerin Falanjist'ler ve Suriye tarafından, veya diğer herhangi bir dış müdahale ile, ezilmesini, yok edilmesini meşru gösteremez. Lübnan'lı tarafların bir masaya oturup sorunlarını müzakere yolu ile halletme yoluna gitmeleri sağlanmalıdır. O zamana kadar da Filistin'lilere politik, askeri, ekonomik, tıbbi tüm yardımlar sağlanmalıdır.

«Solcu müslümanlar» ile «Sağcı hristiyanlar» diye nitelenen topluluklar arasında başlayan iç savaş bir süre «solcu müslümanlar» arası savaşa dönüştükten sonra şimdi yeniden Müslümanlarla Hıristiyanların çatışması halini almış bulunuyor. Ama bu dönüş, savaşın ilk evresine dönüş değildir. Şimdi gittikçe daha açık biçimde ortaya çıkmaktadır ki, silahlı, kanlı iç mücadelenin asıl hedefi, veya birinci hedefi Filistin'lilerdir. Filistin'li göçmen kampları ve FKÖ'nün askeri, politik örgütü ve gücü.

Lübnan'da bir Müslüman - Hıristiyan sorunu vardır. Her iki toplulukta da sınıf ayırımları olmakla birlikte, Müslümanlar, bütünüyle, Hıristiyanların bütününe kıyasla ekonomik açıdan düşük düzeyde ve politik açıdan daha «mağdur» durumdadırlar. Bunun için de Müslümanlar Hıristiyanlara ağırlık tanıyan politik sistemin değişmesini haklı olarak istemektedirler, hele farklı nüfus artışları dolayısıyla Müslümanlar sayıca daha üstün duruma geldiklerine göre. Bölgedeki güç ilişkileri ve dengelenmeleri açısından Lübnan'ın bütünlüğünü korumak sorunu da vardır. Kısacası, Lübnan sorunu çok yönlü ve karmaşık bir sorundur. Ama bütün bu çok yönlülük ve karmaşıklığa rağmen, ilk ağızda «Filistin'liler sorunu» ağır basar görünmektedir. Savaşın başlamasında bu sorun vardır (İlk çatışmalar Filistin'lileri taşıyan bir otobüse Falanjist'lerin saldırısıyla başlamıştı); savaşın asıl veya ilk hedefi de budur.

Geçmiş yıllardaki olaylara dönüp bakıldığında, şöyle bir sonuca varmanın yanlış olmayacağı kanısı doğmaktadır: Arap devletleri - - «ilerici» leri dahil - zaman zaman İsrail ile savaşa tutuşma zorunluğuna bir son vermek istemektedirler. Bu savaşlar bu ülkelere her bakımdan çok pahalıya mal olmakta, tüm kaynakların kendi sorunlarına, kalkınmalarına yöneltmelerini engellemektedir. Bu nedenle Arap ülkeleri Filistin sorununu şöyle veya böyle bir sonuca bağlamak gereğini duymaktadırlar. Arap ülkeleri İsrail'in bir devlet olarak varlığını kabul etme durumuna gelmiş görünmektedirler; bunu kabullenip, Filistinlilerin daha küçük bir toprak parçası üzerinde ulusal devlet oluşturmalarından yanadırlar. FKÖ ise buna razı değildir; İsrail'i tanımamakta ve eski Filistin topraklarına tümüyle kavuşup İsrail'lilerle Filistinli Arapların birarada yaşayacakları laik, demokratik bir devlet oluşturma tezinden ne derece ödün verdikleri veya verecekleri açık değildir. Arap ülkeleri Filistin Kurtuluş Örgütlerini, askeri gücünü ve göçmen kamplarını kendi isteklerinin gerçekleşmesine engel olarak görmektedirler. Zaman zaman yeralan savaşlardan ayrı olarak Filistin'li göçmen kamplarını ve kurtuluş örgütlerini barındıran Arap ülkeleri İsrail'lilerin baskınlarına, saldırılarına uğramaktadırlar. Ama Arap ülkelerini asıl rahatsız eden husus Filistin Kurtuluş Hareketinin ilerici, devrimci niteliğidir. Bu hareketin politik düzeyi yalnızca tutucu monarşi ve emirliklerin değil, anti - emperyalist ve ilerici diye tanınan Arap ülkeleri yönetimlerinin de çok ilerisindedir. Devrimci, demokratik bir Filistin devletinin kurulması olasılığı hepsini kendi iç rejimlerine yapacağı etkiler açısından rahatsız etmektedir. Onun için Arap ülkeleri Filistin davasını bir ölçüde desteklemekle beraber Filistin Kurtuluş Hareketine gönülden ve tam sahip çıkmamaktadırlar. FKÖ'nün iç çelişkileri ve politik çizgisinin tam açıklığa ve somutluğa kavuşmamış olması da ona karşı ikircikli bir tavır alınmasına yardımcı olmaktadır.

Ürdün, 1970 Kanlı Eylül olaylarından sonra kendisini bu «dert» den büyük ölçüde kurtardı; topraklarında «Filistin'liler» diye bir sorun kalmadı; 1973 savaşını da yangını kendisine sıçratmadan atlattı. Mısır, İsrail ile yaptığı Sina Ara Anlaşması ve ABD'ye yakınlaşmasıyla «işlerini yoluna koymaya» baktı. Filistin'lilerin ve FKÖ'nün başlıca üslendiği ve İsrail'in sürekli baskılarına uğrayan ülke olarak geriye Lübnan kaldı. O da, iç savaşı başlatarak hem Filistin'liler sorununu, hem de rejim değişikliği isteyen Lübnan'lı Müslümanlar sorununu bir kalemde ortadan kaldırmak yolunu seçti, ama başaramadı. Durum Suriye'ye «umut kapısı» açtı. Suriye'nin FKÖ'nün başına Arafat yerine El Saika komutanı Muhsin'i getirmek istediği öteden beri söyleniyordu. El Saika Suriye'ye bağlıydı ve FKÖ komutanlığında böyle bir değişiklik Filistin'li askeri güçlerin Suriye'nin kontrolü altına girmesi demek olacaktı. Şimdi Lübnan'ın bütünlüğünü korumak ve iç barışını sağlamak gerekçesiyle oradaki iç savaşa müdahale edecek, Filistin'lileri tepeleyecek, böylece İsrail ve ABD ile de arayı düzeltip Golan tepeleri sorununa «şerefli» bir çözüm arayabilecekti. Bu arada «hizmetine karşılık» Lübnan'dan bir parçayı da işgalinde tutabilir, hele «İlhak» edebilirse ötedenberi Lübnan üzerinde iddia edegelmekte olduğu «hak» kı da kısmen olsun elde etmiş olacaktı.

Lübnan'lı Falanjist'ler, İsrail ve ABD Suriye müdahalesini açıkça veya sessizce onayladılar. Sovyetler Birliği Lübnan'ın bütünlüğünün ve bağımsızlığının korunmasından, iç barışın sağlanmasından yanaydı. Emperyalizmin, ülkeyi bölüp Hıristiyan bölümünü Batı kapitalizminin Orta Doğu'ya açılan ikinci kapısı olarak elde tutma yoluna gideceğinden kaygılıydı. «İlerici», «Solcu» Suriye'nin ülke bütünlüğü ve iç barış sloganlarıyla giriştiği müdahalesine karşı çıkmadıysa da bu konuda ikircikliydi. Suriye müdahalesinin en civcivli zamanında Kosigin bu ülkeyi ziyaret etmek, sorunu en yetkililerle karşı karşıya görüşmek gereğini duydu. Daha sonra Tass Ajansı «Lübnan'a dış müdahalenin her türlüsüne karşı olduklarını belirten bir bildiri» yayınladı.

Suriye'nin askeri müdahalesini Lübnan'lı hıristiyanların ve falanjistlerin olumlu karşılaması ve müdahalenin doğrudan Filistin askeri güçlerine, göçmen kamplarına ve liman kentlerini bombalamaya yönelmesi diğer arap ülkelerine «bir şeyler yapmak» gereğini duyurdu. Arap Birliği Konferansı üç hafta önce toplandı, kararlar aldı. Lübnan'a Arap Barış Gücü gönderilecek, Suriye askerlerini çekecekti. Oysa o günden bu güne pek bir şey değişmiş değil.

Arap ülkeleri tarafından pek bir şey yapılmış değil ama, Hıristiyan güçler, Falanjist'ler yeniden savaş sahnesine çıkmış durumda. Önce bunlar Arap Barış Gücü gönderilmesine karşı çıktılar, Suriye'nin müdahalesiydi yeğledikleri. Ama Suriye Arap Birliği Konferansı kararlarına açıktan karşı çıkamazdı ve müdahalesinde başarılı olmuş da değildi. Anayasanın değiştirilmesine ve yeni devlet başkanı seçilmesine rağmen başkanlık makamını bırakmayan Süleyman Franjiye ve Hıristiyan askeri güçleri kolları sıvayıp Suriye'nin beceremediği işi ellerine aldılar; Lübnan'lı Falanjist'lerin Filistin'lilere karşı şiddetli saldırılarında Suriye askeri birliklerinin onlara yardımcı oldukları basında çıkan haberler arasındadır. Müslüman Arapların birbirleriyle savaştıkları sürede Hıristiyan güçler iyi hazırlanmış görünüyorlar. Arap Birliği yeniden toplanıp yeni kararlar aladursun. Tam bu sırada Birleşmiş Milletler Güvenlik Kurulunda, Filistin'lilerin bağımsız devlet kurma, anayurt topraklarına dönme ve kendi kaderlerini tayin etme haklarına ilişkin karar tasarısının ABD'ce veto edilmesi anlamlıdır.

Filistin halkının otuz yıla yakın bir zamandır çektiği çileye bir son verilmelidir. Lübnan'da Filistin'lilere karşı girişilen imha harekatı mutlaka durdurulmalıdır. Hiç bir politik ve askeri güç dengesi hesabı Lübnan'da Filistin'lilerin Falanjist'ler ve Suriye tarafından, veya diğer herhangi bir dış müdahale ile, ezilmesini, yok edilmesini meşru gösteremez. Lübnan'lı tarafların bir masaya oturup sorunlarını müzakere yolu ile halletme yoluna gitmeleri sağlanmalıdır. O zamana kadar da Filistin'lilere politik, askeri, ekonomik, tıbbı tüm yardımlar sağlanmalıdır.

İTALYAN SEÇİMLERİ

İtalyan seçimleri son günlerde en dikkatle izlenen, üzerinde en çok tartışılan olayların başında yer aldı haklı olarak.

İtalyan seçimlerinin o ülkenin sınırlarını aşan, Avrupa ve Dünya ölçüsünde iki anlamı ve önemi vardı. Birincisi, İtalya'nın sosyalizmi hedef alan işçi sınıfı partisi - İtalyan Komünist partisi - barışçıl yoldan ve seçimlerle iktidarın eşiğine geliyordu, tek başına değilse bile iktidarın etkin ortağı olarak. Seçimler sonuçlanmış olmasına rağmen İktidar sorunu çözümlenmiş değil. İ.K.P. si iktidara ortak olduğu takdirde, Sosyalizmi hedef alan tüm dünya işçi sınıfı partileri için ders alınacak yeni deneyimler, kazanımlar, bilgiler elde edilecektir. İtalya'daki durum daha önceli Şili deneyine benzetilemez. Orada Allende tek bir partinin değil, kendi içinde pek de anlaşmış ve uyumlu olmayan bir Halk Cephesinin adayı olarak başkanlığa gelmişti. Başkanlığı da oy çoğunluğunu kazanarak elde etmiş değildi; Şili yasasına göre, en çok oy (Yüzde 50'nin bir hayli aşağısında bir oy) almış olarak Şili Parlamentosunca epey tartışma ve tereddütlerden sonra başkanlığa getirilmişti. Parlementonun kendisinde ise cephe partileri çoğunlukta değil, azınlıktaydı. Kısacası Allende oy çoğunluğunu alamamış bir başkan olarak kendisine muhalif bir parlemento ile iş yapmak durumundaydı Ayrıca, Emperyalizme bağımlı geri bir kapitalizm olarak Şili'nin sosyo - ekonomik durumu başkaydı.

İtalya diğer batılı kapitalist ülkelere kıyasla göreceli olarak daha geri olmakla beraber, yine de diğerleri gibi gelişmiş emperyalist - kapitalist ülkeler safındadır. IKP iktidar kademesine geldiğinde bir koalisyonun en etkin politik gücü olacak ve koalisyon parlementoda çoğunluğa sahip bulunacaktır. Koalisyonun etkin ortağı olarak işçi sınıfının örgütlü, disiplinli, bilinçli, gücüne ve diğer emekçi kitlelerin desteğine dayanacaktır. Gücü, parlementodaki sandalye sayısından ibaret olmayacak, parlemento gücü toplumsal gücünden kaynaklanacaktır.

İtalyan seçim sonuçlarının ikinci anlamı ve önemi İKP iktidarı paylaştığı takdirde, bunun Avrupa ve giderek dünya güçler dengesi üzerinde sosyalizmden yana etkileri olacağıdır. Avrupanın güneyinde Portekiz, İspanya, Fransa, İtalya, Yunanistan ve Türkiye'de değişik ölçülerde sola kayış süreci daha belirginleşmiş olacaktır. İtalya'daki iktidar değişimini 1978 genel seçimlerinde Fransa izlerse Avrupa'daki sosyal - politik güç dengesi kesin olacak değişecektir. Tüm Avrupa sosyalizm yoluna kaçınılmaz ve geri dönülmez biçimde yönelmiş olacaktır.

Avrupa, dünyanın gidişini de belirleyen kıtadır. Kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinde olan ve kapitalist - sosyalist sistemler arası mücadelede sosyalizmin gittikçe ağır bastığı dünyamızda sosyalizmin bu ağır basışı çok daha açık, seçik ve güçlü biçimde ortaya çıkacaktır. Tüm ülkelerde işçi sınıfı hareketleri, demokratik, ilerici, sosyalist mücadeleler, ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşları güçlenip hızlanacaktır.

Bu noktada, Avrupa ve dünyada güçler dengesinin sosyalizm lehine büyük ölçüde değişebileceği noktasında, ABD'in aldığı ve alacağı tavır, durumun değerlendirilmesinde ayrı bir unsur olarak öne çıkmaktadır. «Detant» ı tehlikeye düşürmemek, soğuk savaşa - belki de sıcak? - yol açmamak, ama aynı zamanda emperyalist kampın başı ABD'nin iç politik duruma müdahalesini önleyebilmek düşünceleri İtalyan ve Fransız Komünist partilerinin strateji ve taktiklerinin saptanmasında bu halde etken olmaktadır.

İtalyan ve Fransız partilerinin tutum ve politikalarını değerlendirirken gözden asla kaçırılmaması gereken nokta onların karşılaştıkları bu nesnel ve öznel somut durum ve sorunlardır. Her iki ülkede bu gün karşılaşılan en büyük ve acil tehlike faşizmdir. Kapitalizmin gittikçe derinleşen genel ve yerel bunalımları; işsizliğin ve enflasyonun kapitalizmin şimdiyedek bildiği ve uyguladığı yöntemlerle artık önlenmemesi; Öte yandan da işçi ve emekçi kitlelerin gittikçe yükselen mücadele yetenekleri tekelci büyük burjuvazinin faşizme yönelmesi olasılığını ortaya çıkarıyor. Güncel ivedi görev bu olasılığın gerçekleşmesini önlemektir. Bunun için de büyük burjuvaziye, tekellere karşı tüm toplumsal güçleri harekete geçirip bu küçük ama güçlü azınlığı kuşatmak, tecrit etmek, etkisizleştirmek gerekmektedir.

Mevcut durumdan hoşnutsuzluk, tekellere karşı direniş yaygın ve ekonomik, sosyal haklar, demokratik özgürlükler için mücadele tırmanışta olmakla beraber, bir «ihtilâl durumu» yoktur. Toplumun sınıfsal yapısındaki konumları sallantılı, kaygan olan sayıca kalabalık orta sınıf ve tabakalar politik iktidar terazisinin hangi kefesinin ağır basacağını belirlemekte önemli bir faktör; yukarıda sözünü ettiğimiz kuşatma ve tecrit etme işleminde işçi sınıfının kendi tarafına çekmek zorunda olduğu toplumsal bir güçtür. Bu kitlelerin politik bilinç düzeyi düşük; zayıflıyor olsa da burjuva ideolojisinin ve kilisenin etkisi gücünü hala koruyor.

İKP'nin Hıristiyan demokratlarla «tarihi uzlaşma» ya varma girişiminin ve şimdi de faşist Sosyal Hareket Partisi dışındaki tüm partilerin koalisyonu önerisinin altında bu sosyal - politik gerçekler yatıyor. Fransa'da durum ve sorun temelde aynı olmakla beraber aldığı biçim de biraz değişik. Fransa'da bir Hıristiyan Demokrat Parti ve onun sürüklediği kitle olgusu yok. İtalya'da sosyalist partinin küçükce ve daha da küçülmekte olmasına karşılık Fransa'da sosyalist parti büyük ve büyümekte; orta sınıf ve tabakaların bir kısmını kendine çekebilmektedir. Bilindiği üzere, son başkanlık seçimlerinde sol kanat yüzde birden az bir oy farkıyla başkanlığı kaybetti. Komünist ve sosyalist partilerin radikal partiyle birlikte oluşturdukları ortak program orta sınıf ve tabakalara yönelik reform ve tedbirler önerileriyle bu kitlelerden daha da büyük kesimleri sola çekmeyi amaçlamaktadır.

Her iki ülkede de sorun tekelci büyük burjuvaziyi kuşatmak, politik bakımdan tecrit etmek ve etkisizleştirmektir. Bu başarıldığı zaman ve takdirde, iktidar barışçı yoldan ve seçimlerle alınabilecektir. Bunu başaran işçi sınıfı ve emekçi kitleler, bu başarma mücadele ve süreci içinde kendileri de değişecekler, daha bilinçli ve bilgili, daha yetenekli, sosyalizme daha yatkın ve kararlı bir nitelik kazanacaklardır. Toplumsal güçlerdeki bu gelişme ile birlikte köklü yapısal dönüşümler yapmak ve toplumu sosyalizme yöneltmek mümkün olacaktır. Fransız ve İtalyan komünist partilerinin verili somut şartlarda benimsedikleri strateji budur.

ÇARK BAŞAK ● Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın organı ● Sahibi : Türkiye İşçi Partisi adına **Behice BORAN** ● Sorumlu yazı işleri müdürü : **Nurdan ORPEN** ● 15 günde bir yayınlanır ● Yönetim yeri : TİP Genel Merkezi, Nur'u Ziya Sok. 17/5 Tünel - İSTANBUL Tel: 45 92 01 ● Abone: 24 sayı için 35.— TL. Yurtdışı: 70.— TL. ● Dizgi-Tertip : **Başaran Matbaası** ● Baskı : **Ufuk Matbaası** — Tel : 26 43 09